ՏԱՐԻ 45ՐԴ ԹԻՒ 253 Կ. ՊՈԼԻՍ, 12/25 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1902 17 ՁԻԼԳԱՏԷ 12 ՇՈՒՊԼԱԹ 1317 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ Ի ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, *Grand' rue de la S. Porte*, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի ճաւսէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50
Գաւառներու համար	108 ղրշ.	60

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցչաց համար յատուկ պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوحانس فرید قیصریان
مطبعه و اداره خانه‌سی
باب عالی جواردنده ۳۸ نومرولی داره‌نک خصوصه

ԱՇԽԱՐՀԱԳԱՐ ՆԱՐԵԿ

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ «ՔԱՍԻՄ»

ԳՐՔԻ ԶԵՒՈՎ ՉՐԻ ՊԻՏԻ ՏՐՈՒԻ

ՏԵՏՐ ԱՌ ՏԵՏՐ
"ՄԱՆԶՈՒՄԷ"Ի ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ
"ՄԱՆԶՈՒՄԷ"Ն ԶԵՌՔԷ ԳՆՈՂՆԵՐՈՒՆ
1902 ՓԵՏՐՎԱՐ 25ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՏԽՄԱՐ ԲԱՐՔԵՐ

Ցաւալս չէ՞ք դիտած, չէ՞ք տեսած հէն օրերէն մնացած լճացողներ կամ նորեր որ դասագիրք մը մրսուելով կամ մէկ երկու յօդուած թխմելով իրենք զիրենք հասարակութեան երախտագիտութեան արժանի կը նկատեն։ Իրենց մատուցած ծառայութեան! փոխարէն անիրականալի ակնկալութիւններով կը սանջուին և եթէ օր մը իրենց յոյսն ի դերեւ ելլէ, «այս ազգին ծառայել չ'արժեր», այս է իրենց բերնի ծամոցը։ «Այնչափ անհամար աշակերտներ պատրաստելէ ետք, յարգս չճանչնան և դիս անկեալներու կարգը դասեն։» Այս է իրենց սրտին դառնակսկիծ ցաւը որ որդի պէս կը կրծէ իրենց հոգին ու էութիւնն ամբողջ։ «Ազգին մեզմէ երես դարձնելը փոյթ չէ, բայց սա՛ ապերախտները՞, իր աշակերտները ակնարկել կ'ուզէ, օր մը օրանց չեկան հարցուցին թէ ի՞նչ ջրի վրայ ես։ Այս չընելէն զատ, հիմայ ելեր ինձի ալ չեն հաներ, և երբ իրենց դիտել տըրուի թէ իրենք չհաւնած վարժապետին շնորհիւ այսօրուան դիրքին արժանացած են, արհամարհանք մ'է կը փրցրնեն»։ Զափազանցած չենք ըլլար ըսելով թէ 40-50 տարեկան ուսուցիչներն առնասարակ այսպիսի վերաբերում մը ունին այն նորերուն հանդէպ որ գրական հրապարակ մէջ քիչ չատ անուն մը ունին։

Բնենք տեսնենք թէ իրաւացի է ատոնց դիտողութիւնը, արտունչը։ Ատոնք կը կարծեն որ Նախակրթարանի մը կամ Բարձր. Նախակրթարանի մը տղոց քանի մը պայմանագրական բաներ աւանդելով այդ տղաք իրենց աշակերտն եղած կ'ըլլան։ Այդ տրտընջողները, այդ չհաւնողները կ'երևայ որ «աշակերտ» բառին սահմանն աղէկ չեն գիտեր։ Զինաստանի սահմանը գիտնալէն առաջ։ «վարժապետութեան» ու «աշակերտութեան» վրայ լաւ գաղափար մը կազմելու էին որ «վարժապետը», «վարժապետս» անունն իրենց ձրի չտրուէր։ Անցանք գաւառները, սա՛ Պոլսոյ մէջ հարիւրաւոր վարժապետներ կան լեզուներու, գիտութեանց, ուսումներու և գեղարուեստից. հարիւրաւոր, հազարաւոր տղաք յանձնուած են ատոնց դաստիարակուելու համար։ Տղաք առանց կաղուելու, առանց խորտակելու իրենց վարժապետին մտածմամբ ու զգացմամբ, երկու բառ հայերէն, երկու բառ ֆրանսերէն, քիչ մ'ալ գիտութիւն, և ահա ընթացաւարտ։ Դպրոցական շրջանէն ետք, կա՛մ առեւտրական հրապարակի մէջ, և կամ գրական աշխարհի մէջ, ուրիշ, նոր միջավայրի մը մէջ, երբ տարբեր մտածումով, տարբեր զգացումով թրծուին, իրենց գրելու ոճը, իրենց մտածելու եղանակը, իրենց զգալու կերպը բոլորովին բնաշրջուած եթէ ըլլան, պամարութիւն չէ արդեօք պնդել թէ այդ ծանօթ դէմքերը մեր աշակերտն են, սեզի կը պարտին իրենց այժմեան դիրքը։ Կը չափես, կը ձուլես, կը բաղդատես վարժապետին ու աշակերտին կարողութիւնը և անհուն տարբերութիւն մը կը գտնես, և մտքեդ կը պժգաս այդ արտնջողներն։ Այդ տպերախտ կոչած անձիդ դուն միայն հաւաքեցիր իբրեւ ժամանակագրական ճշմարտութիւններ և դարձեալ, 10-15 տարի վերջ, այնպէս կը հաւատաս և այնպէս կ'աւանդես աշակերտներուդ, և ուր որ էիր ասկէ 20 տարի առաջ, քայլ մ'անգամ անդին չես գացեր, մինչդեռ քու աշակերտ կոչածդ բոլորովին տարբեր մտաւորութիւններ ունի, ի՛նչ երես է որ կը պնդես ու կը պնդես թէ աշակերտդ է և յաւէտ ինձի երախտագէտ մնալու է։ Ողորմելի գաղափար։ կը տեսնես որ վարժապետ մը իր գրութեանց մէջ, այն ալ գրութիւն ըլլա՞ր, դեռ 30-35 տարի առաջուան հայերէն մը կը գործածէ, մինչ ամբաստանուածը, իբր ապերախտ անուանարկել ուզածը, մաքուր, յստակ հայերէնով մը կը յայտնէ գաղափարներ, շատ բարձր և միշտ անըմբռնելի իր վարժապետին, ոմը պարզ, ջղուտ կարճ նախադասութիւններ, մինչդեռ վարժապետինը դանդաղ, երկարաձիգ, ձանձրալի, միայն ֆրազ պօլմա՛է, այդ մարդուն երեսին չմնա պառար արդեօք թէ, վարժապետ, քու էութիւնդ ի՛նչ տուիր այդ աշակերտիդ որ անկէ բաներ մը կը պահանջես։ Ոչը քուկինդ բոլոր տարբեր, մտածումները քուկինդ բոլորովին հակառակներ, մինչդեռ ամբաստանածդ համակ նրբացած, աղնուացած, ի՛նչ իրաւամբ կ'ուզես, կը պնդես որ այն զքեզ իր ուսուցիչը հռչակէ ու տարբղէ։ Ձե՞ս բերուիր երեսին պոռալու, տխմա՛ր, տխմարներուն տխմարը։ Եւ ատոնք են որ վաղը միւս օր պիտի ըսեն թէ 30-40 տարիէ ի վեր հրապարակին ծանօթ անձեր պատրաստած ենք, հանդիսաւան պէտք ունինք, երախտիքս ճանչնալու էք, և հարկ է որ գնահատուի մեր մատուցած անձնուիրութիւնը։

Մենք «վարժապետ» ու «աշակերտ» տարբեր կ'ըմբռնենք այդ չեմ գիտեր ինչերէն։ «Վարժապետը չինող, կերտող, կազմող ըսել է։ և աշակերտն ալ՝ հետեւող։ Ընդօրինակելիք, հետեւելիք ի՛նչ բան կը տեսնէք այդպիսիներուն վրայ որ կարենար ազդեր և մինչեւ գերեզման անջնջելի մնար։ Արդեօք իրենց հմտութիւնը, իրենց բարոյական նկարագիրը, նիստ ու կացը։ Ատոնցմէ և ոչ մէկը։ Հապա ո՞րպիսի ժպտութիւն, ո՞րպիսի տխմարութիւն նրբել պահանջել որ իրենք այն ինչին վարժապետը կոչուին։ Ճիշդը խօսի՛մ, մենք վարժապետ չունինք որ նախակրթարաններու ընթացաւարտներն ալ անոնց աշակերտը կոչուին։ Դպրոց չունինք որ աշակերտ պատրաստուի։ Միայն «Դպրեվանք»ի վարդապետներն ու կղերականութեան կոչում չունեցող ընթացաւարտներն և Պէրպէրեանի սանունքն են որ կրնան պարծենալ թէ Դպրեվանքի կամ Պէրպէրեանի աշակերտ են իրենք և փոխադարձաբար Արմաշի նախկին վանահայր, այժմեան Ս. Պատրիարքն ու Տ. Եղիշէ եպիսկոպոս Դուրեան և Պէրպէրեան էֆէնտին միայն կրնան ըսել թէ այն ինչն աշակերտս է։ Աչխարհածանօթ իրողութիւն մըն է թէ Դպրեվանքին մէջ բանասիրական, վարդապետական ու գրական այնպիսի ուղղութիւն մը կը արուի որ 6-7 տարիէ ի վեր պատրաստուած բոլոր վարդապետներն ալ թէ՛ նախկին վանահայր-ուսուցչէն և թէ՛ արդի վանահայր-ուսուցչէն բան մը ունին իրենց վրայ գրելու և վարդապետելու առն։ Իրենց բանասիրական, գրական ու դաւանաբանական հայեացքները, համոզումներն ու գրելու ոճը կա՛մ Օրմանեան Սրբազան և կամ Դուրեան Սրբազան կը հոտին։ Ա՛հա այս է վարժապետութիւնը կամ աշակերտութիւնը։ Մէկն աշակերտ չի կրնար կոչուիլ ուրիշի մը, մինչեւ որ անոր գաղափարով չտոգորուի։ Արմաշի Դպրեվանքին բոլոր վարդապետներն ալ իրենց նախնական կրթութիւնը կա՛մ հոս, թաղային վարժարաններու մէջ, և կամ գաւառական կրթարաններն ստացած են և յետոյ Արմաշի Դպրեվանքին Ա. ՇԱԿԵՐՏԵԼՈՎ պատրաստուած են։ Հոս, իբրեւ պրոպատիկ աւաղանի մէջ, բոլորովին կերպարանափոխուելով՝ չատերն իմացականապէս ու հոգեպէս կազապարուած են Օրմանեան կամ Դուրեան Սրբազաններուն վրայ։ Արդ, տխմարութիւն չէ՞ պնդել թէ այն ինչ վարդապետը իմ աշակերտս է և ինձի հետ տարբեր պէտք է վարուի, երախտագէտ ըսել կ'ուզեն։ Այսպէս են նաև օրուան քիչ չատ խօսուող գրական մարդիկ։ Ատոնք ի՛նչ որվեցան իրենց վարժապետներուն քով, եթէ ո՛չ սըկէ նըկէ բաներ մը, և գպրոցէն դուրս նետուեցան գրեթէ առանց պաշարի։ Այնպէս մը պատրաստուելու էին որ այդ պաշարն իրենց բաւելէ զատ, ուրիշին ալ օգտակար ըլլայ։ Ատոնք բնական յարմարութիւն ունենալով և ինքնազարգացման ուժ մը ղգալով իրենց մէջ, վարժապետուն չտեսած, չլսած գիրքերու մասամբ, յարատեւ ընթերցմամբ, հարցնելով, պրպտելով, հետազօտելով կը տիրանան մեթոդի մը որ իրենց բաւելով հանդերձ, հասարակութիւնն ալ իրենց տեղանակից կ'ընեն։ Ի՛նչ մեծ տխմարութիւն՝ այս պարագային՝ աշակերտս է ըսել մէկու մը։ Ձեզի կը հարցնենք. ձեր համակրած, ձեզի ընտանի դարձած գրչի պարապող անձը այդ արատոց պահանջովն թէ իր չարունակ կարդացած գիրքերուն աշակերտն է։ Ուրիշ օրինակ մը տամ։ Ձեր ծանօթներէն մէկը պարզ ոսկերչի մը փոլ աշակերտութեան գացած էր տղայ տեսն։ Վարպետին քով հաւիս սորվեցաւ արհեստին նախնական գաղտնիքը. բայց վերջէն ա՛լ աւելի մեծ վարպետներու աշակերտեցաւ, ամբարեց արհեստին բոլոր հմտութիւնները, բոլոր գաղտնիքներուն տիրացաւ, իր նախկին վարպետը գերազանցեց, անոր ձեռքին չեկածները կրցաւ ընել, ուրոպական նրբութեանց հետամտելով՝ իր վարպետն խելքէն մտքէն չանցածները հնարեց, այդ վարպետը կրնա՞յ համաձակիլ ըսել թէ այդ հռչակաւոր արհեստաւորն իր աշակերտն է։ Եւ թէ փորձուի ըսել, ձեր ծիծաղը չի՞ չարժիր։ Այդպիսին որո՞ւն աշակերտն է, ո՞չ ապաքէն ինքնազարգացման։ Ձեմ կարծեր որ և ո՛չ մէկ արհեստաւոր դասակարգի մէջ գտնուին այդպիսի տխմարներ, բայց մեր վարժապետները գրժբախտաբար տուար թիւ մը կը կազմեն։ Ուրիշ օրինակ մը ալ տամ։ Ընտրէ՛ քու հաւնած հայերէն օրաթերթդ որ իր որոշ ուղղութիւնն ունենայ՝ ընկերային, լեզուական, քաղաքական ևն.։ Ենթադրենք որ կեդրոնական կամ Սանասարեանի ընթացաւարտ մըն ալ, որ ֆրանսերէնէ, անգլիերէնէ կամ գերմաներէնէ լուր մը Հայերէնի բառարաններու օգնութեամբ հայերէնի նմանելու ասոյնան թարգմանելու չափ կարողութիւն ունենալով—վաղ անցանք ոնէ հարցի մը առթիւ յօդուածի մը գրելու ատոյնան զարգացումը—խմբագրութեան մարմնոյն մէջ ընդունուի, և հետզհետէ մշակէ թերթին ուղղութիւնը, բոլորովին փոխուի և լաւ մը պատրաստուի, և օր մըն ալ քիչ չատ գրչի տեր մէկը դաւնայ, որո՞ւն աշակերտն եղած պիտի ըլլայ, կեդրոնականին, Սանասարեանին թէ ձեր համակրած թերթին։— Անշուշտ վերջինին։ Եւ եթէ Սանասարեանը ու կեդրոնականը պարծին թէ իրենց աշակերտն է այդ յօդուածագիրը կամ խմբագիրը, տխմարներ չէ՞ք պատար երեսնուն։ Քրիստոսի առաքեալներն ու աշակերտները ամէնքն ալ Մովսիսականութեան ծոցը սնած անձեր էին, և եթէ Մովսիսականութիւնը հաշտ աչքով նայէր Քրիստոնէութեան, պիտի կրնա՞ր ըսել թէ Հրէութիւնը կը պարծի այդպիսի մարդիկ պատրաստած ըլլալուն համար։ Ատոնց վարդապետը, վարժապետը Յիսուս Քրիստոս է թէ Մովսիսական կրօնքը։ Ա՛լ գաղէ՛ հանկրցէք այդ տիմար մարդոց խմացական ու հոգեկան ատոյնան։

ՄԱՇԿԵՐՏՈՒՆԻ

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

ԱՌ ՊԱՐՈՆ «ՔՆՆԱԴԱՏ», Ի ՎԱՆ

«Բիւզանդիոն» օրաթերթի 1623 և 1624 երկու թիւերուն մէջ, հրատարակած էիք «Դաւանական Վերլուծում» վերնագրով երկու յօդուածներ։

Դաւանական վերլուծումը, դաւանողական վերլուծումը զատ զատ՝ իբր թէ քննական բովէն անցնելով, վերջին մասին մէջ, հայադաւան Լուսաւորչայ այժմեայ հարազատ զաւակները հետեւեալ վից մասերու կը բաժնէք։

Ա. Սոսկ ծիսականներ։
Բ. Կրօնի անհոգներ։
Գ. Պատճառաբանողներ։
Դ. Անխտրականներ։
Ե. Սկեպտականներ։
Զ. Բուն անկրօններ, (յայտնի և թաքուն)։

Պիտի պատասխանէինք ձեզի, ձեր «էֆֆին և ձեր փափաքին համաձայն, որպէս զի չի դայթակղիք մենք, բայց պէտք ունեցանք գիտնալու թէ՝ դուք, Քննադատ, յիշեալ մասերուն ո՞ր տեսակին կը պատկանիք։ Որովհետեւ մատնուած էք նշանակելու, նախ այս, և ապա ձեր տարիքը և ամուրի կամ ամուսնացեալ ըլլալն ալ կ'ուզենք գիտնալ, այն պատճառաւ թէ՝ կուսակրօնութիւնը, ձեր խոսքով անբնական կուսակրօնութիւնը, մեղադրած ու վերցնել աշխատած ժամանակնիդ, դո՛ւք՝ և ձեզիսպէսներն, ամուրի ու անբնական կեանք սիրողնե՞ր էք արդեօք թէ ո՛չ, ասով պիտի համոզուինք ձեր փութաջանութեան կեղծութեան ու անկեղծութեան վրայ, և ըստ այնմ պիտի գրենք։

Կը յուսանք թէ արհամարհանքով չէք նայիր մեր այս հարցումներուն, և անհեթեթ նորասիրութեան մը հետեւանքով չէք ալ գայթակղիր մեր վրայ։

ԿԱՊՈՏ

ՄԷԿԸ

ՄԱՆԿՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ՁԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՍ

ՕՇԻՆԻ

Տասը տասնըմէկ տարու եղած տասներս՝ ցո՛ւրտ ու դեղինը ճերմակ սաւանով մը ծածկուած առտու մը էր։ հիւանդային սառեցնող բարակ հով մը ճակատս՝ ակամայ դպրոցին ճամբէն կ'երթամ, ծանր բեռի մը չափ յոգնեցնող քանի մը կոտոր դասագիրքերս թեւիս տակն առած։

Փոքր աղուոր մը կշտացուցած՝ կրակէն ալ դեռ նոր բաժնուած՝ ամէնէն թանկագին անգամ զոհելու պատրաստակամութիւն ունէի, բաւական է որ դպրոցին տեղ՝ ինձի արտոնէին ձիւնագունդ խաղալ՝ ու խաղցնել անցորդներէն խեղճերը՝ աղտոտ ջրով թրջուած գնդակներուս անպուտ հարուածներուն տակ. մանաւանդ այն տեսակ ժամանակ մըն ալ որ —օդին սառնամէջ ցուրտ ըլլալուն—կարելի չէր ընկեր գտնել։

Սառնամանիմ թէ ընկերներէս չարաղդին էի, ու միտքս ինկած չարութիւնն ալ ընելու համար՝ չատ բարակները չէի փնտռեր,

Այն առտուն ալ, «սատանա»ն ինքզինքը մարմնոյս ամէն կողմ տեղաւորելով գերագոյն դրդող մը եղած էր իմ տղու անզուսպ բաղձանքիս. կամաց մը կա՛ դարձայ, գրքերս սանդուղքին ներքեւը պահեցի ու փողոց նետուեցայ...։

Իր մարմինին հաղիւ մէկ մասը ծածկող ցնցոտիներէն դուրս մնացած մարթը կակազուտ եղած մուրացիկ մը կ'անցնէր. երիտասարդութեանը վրայէն քառասունի չափ տարիներ անցուցած մարդ մը, որուն մազերը երկիրը ծածկող ձիւնէն որոշել կարելի չէր։

Ցայտնի կ'երևէր որ տարիներու բեռը վել Անտրէի ապագան և իր կտակովը պահանջած էր որ իր հարստութիւնը միայն իր քեռաղջկան մնար։ Այնպէս մը կարգադրած էր որ դրամը Անտրէի ամուսնացած օրը միայն պիտի յանձնուէր անոր։ Հասոյթները դրամագլուխին վրայ պիտի աւելնային մինչեւ ամուսնութեան օրը, անոնց միայն մէկ մասին համար բացառութիւն եղած էր. տարին տասը հազար ֆրանք պիտի վճարուէր մանկամարդ աղջկան, որ ապատ էր ուզածին պէս գործածելու զանիկա։

Հակնալի է ուրեմն հիմա թէ ի՞նչ կատաղութիւն մը կը զգար տօքթօրը այս կացութեան հանդէպ, թէ ի՞նչ չարչարանք կը կրէր ամէն օր։

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ՆՈՐ ԹԵՐԹՕՆԸ (45)

ԿՈՐՈՆ

ԺՕՎԷԼ

ՓՈՂՈՑԻՆ ՈՄԻՐԸ

Ք.

ՔՆԱՐՋԻԿ ԱՂՋԻԿԸ

—Օ՜հ, կը պաղատիմ, պարո՛ն, չեմ գիտեր ի՞նչ զօրութեամբ դիս խօսեցրնել տուիք, ինձմէ սոսկալի գաղտնիք մը խլեցիք, բայց մի կորնցնէք դիս... ոսոիկանութիւնը արդէն ետեւէս ինկած է... Շնորհիւ իմ նոր պաշտօնիս, մինչեւ հիմայ կրցայ պրծիլ անոնց մինոտաուրներէն... չպիտի ուզէք դիս մատնել, այնպէս չէ՞։

—Բայց ոչ... բնաւ։

—Մեր պատուոյն վրայ կ'երդնուք, յայտարարեց Բօգէր... գալով ձեզի, բացարձակապէս պէտք է մոռնաք ի՛չ որ եղաւ հոս... օ՜ն, օրիորդ, ալ գացէք, ահաւասիկ հասցէս, այն պարագային համար երբ գտնէք ձեր հայրը...։

«Իմաց տուէք ինձի... խօսքտուած ենք որ բնաւ անհաճոյ բան մը չպիտի պատահի ձեզի։

Պզտիկ գումար մը յանձնեց անոր։

Սմանտա մխիթարուած մեկնեցաւ և գնաց դատ իր Ալֆրէտը։

—Իրաւո՛ր, հրաշալի բան է սա ձեր մագնիսականութիւնը, քսաւ Լբրիչ... բայց ասիկա արգելք չպիտի ըլլայ որ Բարիզի ասէնէն վարնոց տեղերը չչափչփենք հայր Անթուանը որալու համար... Եւ տակաւին...

Ա.

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Քանի մը ատենէ ի վեր Տր. Մարսընէյի և իր աղջկան միջև յարաբերութիւնները ձգտուած էին աւելի։

Մարսընէ վատեր էր իր հարստութիւնը և անկումէ անկում հասած էր մինչեւ ամենաաղտոտ միջոցներ գործածելու ատիճան։

Ամբողջ իր ունեցածը կորսուեր էր Բարիզեան ջոջ կեանքի յորձանքին մէջ։

Կանուխէն այրի մնալով, տօքթօրը երեք տարուան մէջ կերեր լմնցուցեր էր կնոջը իրեն ձգած վեց հարիւր հազար ֆրանքի հարստութիւնը։ Ցետոյ վարէժները, որոնք եղերական պարագաներու մէջ մեռեր էին, իրենց բոլոր հարստութիւնը իրենց եղբօրորդի Մարսընէյի մէկ հատիկ ժառանգին ձգած ըլլալով, միլիոնները կամաց կամաց հալեր էին այս չաւյլին ձեռքերուն մէջ, որ զանոնք խաղի և զանազան կասկածելի ձեռնարկներու մէջ սպառած էր։ Սակարանի հրապարակին, անդոտ գործերու այս խաղոր սիւներով տաճարպալատին, որու քովէն ցորեկէն յետոյ մէկ քանի որոշ ժամերու մէջ անցնողները աւելի կատաղի յիմարներով լեցուն յիմարանոցի մը մէկ մասնաճիւղը կը կարծէին, նենդ միջավայրին մէջէն ընտրուած բարեկամներ շարունակ կ'արծարծէին իր այս կիրքը հետզհետէ աւելի յիմարու աւելի սպառող ձեռնարկներու մղելով զինքը։

Այս պահուն, Մարսընէ սարսափելիօրէն նեղն էր։

Նէօյեիի պարտէզին մէջ չինել տուած իր շատ հանգստաւէտ ու նոյն իսկ չքեղ ապարանքը ուր Անտրէի հետ միասին կը բնակէր Տիկին Մարսընէյի մահուանէն ի վեր, ամբողջովին գրաւի դրուած էր պարտքի համար։

Թշուառականին մէկ յոյս մը մնակ մնացած էր հիմա, աղջկանը օժիտը։

Իր կնոջը մէկ մօրաքոյրը, որու ամուսինը Ամերիկայի մէջ երկաթուղիներ շինելով հարստացած էր, մեռած ատեն մանկամարդ աղջկան ձգեր էր իր ամբողջ հարստութիւնը որ խելացի կարգադրութիւններու շնորհիւ աճելով հիմա մէկ միլիոն երկու հարիւր հազար ֆրանքի կլորիկ գումարին կը հասնէր։

Օ՜հ, այս միլիոնը, քանի քանի անգամ Մարսընէ չէր մտածած անոր վրայ։ Օրը քանի՞ անգամ չէր անիծած այդ վհհանձն կտակարարը։

Իրաւ ալ, այս վերջինը, հեռատես կին մը, զարհուրած տօքթօրին չափազանց ծախքերէն, ուզած էր ապահովել Անտրէի ապագան և իր կտակովը պահանջած էր որ իր հարստութիւնը միայն իր քեռաղջկան մնար։ Այնպէս մը կարգադրած էր որ դրամը Անտրէի ամուսնացած օրը միայն պիտի յանձնուէր անոր։ Հասոյթները դրամագլուխին վրայ պիտի աւելնային մինչեւ ամուսնութեան օրը, անոնց միայն մէկ մասին համար բացառութիւն եղած էր. տարին տասը հազար ֆրանք պիտի վճարուէր մանկամարդ աղջկան, որ ապատ էր ուզածին պէս գործածելու զանիկա։

Հակնալի է ուրեմն հիմա թէ ի՞նչ կատաղութիւն մը կը զգար տօքթօրը այս կացութեան հանդէպ, թէ ի՞նչ չարչարանք կը կրէր ամէն օր։

(Շարունակելի)

—հիմա խորհած ատենս աւելի կը զգամ — այնքա՛ն չէր նեղեր զինքը, որքան՝ մուրացիկի պարապ տոպրակը։ Գուցէ խեղճ մարդը իր ծանօթներուն՝ որոնց երբեմն բարիք բրած ըլլայ՝ աղերսելու վիճակին մէջն էր։

Կծկեցած՝ քրտնելու ատիճան դողալէն՝ առանց ուշադրութիւն իսկ ընելու քովէս անցաւ։ Ինչ մեղքս պահեմ, այդչափ թշուառութեան հանդէպ սիրտս քար կարած էր. չատ պզտիկներ կան որոնք գութի հրեշտակներ են, ես անոնցմէ չէի շտապը։ Խեղճ մուրացիկը-ինծի բան մը չէր կրնար ընել. անիկա հազիւ եռեւը դարձած՝ ես կըրնայի անոր եւ ոյժ ըլլալ։

Անմիջապէս ծռեցայ, ճանկերուս մէջ չատկեկ ձիւն առի, սեղմեցի, ջուրը թափեցի, հարիւր տրամի ծանրութեամբ լոլիկ մը... Նշան առի և ուժիս բովանդակ թափովը նետեցի։

Հազիւ կը պատրաստուէի յաղթանակիս (?) վրայ խնդալ, մարդը կեցաւ, և յուրէն ու անօթութենէն չորցած ձեռքին համակ ոսկոր կտրած մսաները աչքին տանելով՝ տղու մը պէս լալ սկսաւ... գնդակս ճիշդ ձախ այտին բարեւած՝ փակած էր՝ արդէն կապոյտ մորթը աւելի կապուտցնելով։

Միրուս ցաւեցաւ, ծածկուած գութերիս մը պոռթկալ սկսան, ուիշայ ըրածիս համար ու կամաց մը փախայ անոր եղայ...։

Կէս ժամ վերջը դասարանին մէջ էի, մէկը բան մը չմտցաւ, սակայն խիղճս կը տանջէր զիս։

Շաբաթ մը վերջը այդ մուրացիկը մեր տունին դուռը զարկաւ, առանց ինքզինքս ծածկելու՝ ծնողացիս գաղտնի չսա մը բան տուի. ծերուկը շնորհակալ եղաւ, միւնոյն ատեն նայուածքով մը ինծի յիշեցնելով քանի մը օր առաջուան ըրածս...։

Տղու անգիտութիւններուս գրեթէ վերջինը եղաւ այդ, երբ փողոցին մէջ մուրացիկի մը հանդիպէի, կը գթայի, ու մէկ կողմ քաշուելով ճամբայ կուտայի։

Շարադրութեան մասին ալ «Մուրացիկը» նիւթ առի և ամէնէն աղուոր թիւը շահեցայ։

Ասքեղոր ՊԵՐՆՄԻՆ

ԽԱՐԻՃԻՑԵԼԻ

ԻԹԱԼԻԱ ՎԷ ԱՎՍԹՐԻԱ.—Պիր Աւսթրիա Ֆիլիսբնէն եկաբնատ Պահրը Սէֆիտին պիր չօգ լիմանլարընը, վէ էզ ճիւմլէ Իթալիա սէվահիլինի զիեարէթ իտէճէեէնին՝ ախիրէն նէյր իթտիեիմի պիր Թէյէկրաֆնամէ խապէր վէրմէքտէ իտի։ Իթթիֆագը միսէլլէս՝ մէվճուտ օլուղը հալտէ, Ավսթրիա զըրկլրլարը բէք չօգ զէմանատան պէրու Իթալիա լիմանլարընը զիեարէթ իթմէտիեէնտէն, պու՝ քէրբէ պիր Ավսթրիա ֆիլիսբնէն թարանթա, Նաբօլի վէ Սրէչիա լիմանլարընը զիեարէթ իթմէսինէ գարար վէրիլմէսի՝ ֆէվգէլատէ էհէմմիյէթիէ թէլագրաֆ օլունմադա չաեան տըր։

Պիր չարէէք ասրատան պէրի Էվրօբա բօլիթիգասընէն իսթինատկեանէնը թէշբիլ իթմիշ օլան իթթիֆագը միսէլլէսին թէճտիտի միզաքէրսթը իլէ իշթիղալ իտիլտիեի պիր զէմանատա, պիր Ավսթրիա ֆիլիսբնէն Իթալիա լիմանլարընա կէօնատէրիլմէսի՝ Էվրօբանէն հազրատաքի մուվազէնէսինին պագը օլմահաճաղը եօլունատաքի իտտիալարընն նէ՝ գատար պաթը օլուղունը իսպաթ իտէճէք տէլիլլէրէն տիր։

Պու հալ՝ Թրէքսթէ վէ Թրանթէն զբթալարընատաքի ահվալընն բէք էհուլէշմիշ օլմասընէն նէթիճէսի ատտ օլունապիլիր։ Իթթիֆագը միսէլլէսին ադաը սէնէլէրինտէ, «Իթալիա Իրրէտէնթա» ֆբրգասը՝ ֆաալիյէթինի հէնուզ տուրտուրմամը իտի։ Մէզգիւր ֆբրգասա մէնատուպ կազէթալարընն նէշրիյեաթը՝ միթթէֆիգ պուլունան Բօմա վէ Վիէննա գապինէլէրինի իթթիեաթլա միւնասէպաթտա պուլունմադա մէճպուր իթմէքտէ իտի։ Շու սօն զէմանլարտա իսէ, օ կիպի նէշրիյեաթընն էքսիլտիեինի Վիէննա գապինէսի մէմնունիյէթէլէ կէօրմէքտէ տիր։ Ավսթրիա տօնանմասընընն Իթալիա լիմանլարընա կէօնատէրիլմէսի՝ իշթէ պու մէմնունիյէթէն էսէրլէրինտէն տիր։

Ահնամէլէրէ միսթէնիա պուլունան հուտուտա մէսէլէլէրի հագդընտա, հէր իւի տէվլէթէն հեր կէօնա ֆիքրը մախսուսը թէրգ վէ քէմալը խիլուսլա «սթաթիւգուս»ը գապուլ իթմիշ օլտուղարընա նէնի տէլիլ թէշբիլ իտէն պու զիեարէթ՝ Էվրօպատա սուէյնն տէվամը նօղթաի նաղարընտան էն զիեատէ էյի թէէսիրի կէօրիւլէճէք անվալտան տր։ Կէրէք Իթալիա վէ կէրէք Ավսթրիա հիւքիմէթլէրի՝ պիրիպիրինին միւքի թէմմիյէթինի խիւլուսլա ալզըշլաւօրլար։ Ֆրանսանընն պու մէպա մուհարէպէսինէն պիր գաչ այ էվվէլ, սէֆիրէր Վաշինկթոնտա պիր իմթիհամ ագտ իտէրէք, միւզաքէրէ իթմիշլէր. ֆագաթ իշպու միւզաքէրատթ՝ թապի պուլունտուզլարը տէվլէթլէրտէն ալարգլարը թալիմաթ իւզէրինէ վուգու պուլմաեուպ, սէֆիրլէրին խուսուսի էֆքեարընընն պէեանընտան իսպարէթ պուլունմուշ վէ իշթէ Ինկիլթէրա սէֆիրինին՝ տէվլէթլէրճէ Վաշինկթոն գապինէսինէ հէր պիրիւքտէ պիր նօթա վէրիլմէսինէն պահս իթմէսի՝ պու էսնատա վուգու պուլմուշ տըր։ Հալ պու՝ քի, Լօնտրա գապինէսի՝ մէղգիւր թէսավվուրատ բազի օլմամը վէ պիւքէթս օլպապտէ թանզիմ օլունան միւթալէանամէնին Լօնտրաեա վասը օլմասընտան իքի կիւն սօնրա, Լօնտրա գապինէսի՝ լորտ Բավնֆօրթա պիր թէլէկրաֆնամէ չէքերէք, Վաշինկթոն գապինէսինէ օ հօլտա իսթաբաթտա պուլունուլմասը թէսավվուրընընն Ինկիլթէրաճա թասվիպ իտիմէտիեինի պիլտիրմիշտիր։ Բարլամէնթօտա իտրատ օլունան պիր սիւալէ ճէվապէն, Ինկիլթէրա խարճիյէէ միւսթէշարը լորտ Բրանպօրն՝ պուրասընը թէմամը իլէ իյդահ իթտիեինէն, հատիսէնին էհէմմիյէթի զաեէթ մանտուտ պուլունտուղը անլաշըլմըշ տըր։

ՍՊԻՍԹԱՆ ՄԱԼԻԵՆԷՍ.— «Գերլինէր Թակպլաթ» կազէթասընընն Բէթէրսպուրկ մուխպիրինին իշարընա նաղարէն, Սրպիսթանընն սապգ պաշ վէքիլլէրինտէն Մ. Բաչիչին Բէթէրսպուրկը զիեարէթինտէն մագատատ Բուսիա հիւքիւմէթինտէն պիր մուավէնէթը մալիյէէ թալէպ իթմէքտէն իպարէթ տիր։ Պու խուսուսատա վուգու պուլսան բիվանէթէ կէօրէ, Բուսիա՝ 10 միլիօն ֆրանգ գատար պիր մպլաղ իգրազ էթմէէի թէսհիւտ իթմիշ տիր։

ՏՕՏԻԳԱՆԸՆ ՎԷՖԱԹԸ.— Իքիզ վէ կէօեիւլէրինտէն պիրիպիրինէ պիթիշիք օլարագ, տօղան Բատիգա վէ Տօգիգա իսմինէ իքի Հինտլի գըզ՝ Բարիզտէ սէյր իթտիրիր իքէն, պունլարատան Տօտիգա՝ պիրտէն պիրէ վէրէմ խաթալըզընա թուրթուլմաղա, ֆրանսզը տօքթէօրլարը տիկէր գըզը գուրթարմագ զայրէթինէ տիւշմիշ, վէ պունէն իւզէրինէ Տր. Տուան՝ ամէլիյեաթ իճրասիյլ, կէօեիւլէրինտէն պիրպիրինէ մէրպութ օլան պու գըզլարը աերմըշ իտի։ Ամէլիյեաթընն իճրասընտան սօնրա, գըզլարընն սըհհի ահվալընտա ֆէվգէլատէ տիգգաթա չաեան պիր չէյ կէօրիւլմէեուպ, եալընզը Տօտիգա՝ վէրէմ խաթալըզընտան տօլաեը բէք զաիֆ կէօրինիեօր իտի։ Հալպուքի, կէչէն բազար կիւնի սաաթ 7 բատտէլէրինտէ էվվէլտէն հիչ տէ մէմլու օլմասրզը հալտէ, Տօտիգաեա՝ պիրտէն պիրէ պիր թիթրէմէ արիզ օլուպ, մէղպուրէ՝ պիր չարէէք սաաթ զարֆընտա վէֆաֆ իթմիշ տիր։

Տօքթէօր Տուան՝ պու գըզըն վէֆաթընա տաիր թանզիմ էյլէտիեի բարբօրտա, պունու թաճիլ իտէն պուհրանընն էվվէլտէն հիչ տէ մէմլու օլմաեարագ, պիրտէն պիրէ զուհուր իթմիշ օլտուղընը տէրմէեան իթմիշ տիր։

ԵԷՆԻ ԲՕՍԹԱ ԲՈՒԼԼԱՐԸ.— Ինկիլթէրատա գրալ եէտինճի Էտուարտընն թասվիրլէրէինի հավի օլարագ, եէնի բուլլար չըգարլըմըշ օլտուղը կիպի, եւգընտա Սբանիա գրալընընն թէթէվիհի մէրասիմի իճրա գըլընմասընը միւթագըպ, Սբանիանընն եէնի բուլլարտա մէվգիի թէտավիւլէ չըգարլաճագ տըր։

Տիկէր ճիհէթէէն, Ամէրիգատա բէխսը հիւքիւմէթ Մ. Բուզվէլթին թասվիրինի հավի օլարագ, եէնի բուլլար չըգարլաճագ տըր։

Բէթէրսպուրկ շէհրինին թէէսիսինին 200ինճի սէնէսի միւնասիպէթի իլէ, Բուսիատա պիր թագըմ եէնի բուլլար եարըլաճագ տըր։

Սվիչէրա հիւքիւմէթի՝ պու կիւն գուլլանտրզը բուլլարը տէեիշտիրէրէք, մէվէքէթին պաղը տաղլարը իլէ վատիլէրինին բէսմէրինի հավի եէնի բուլլար չըգարմագ ֆիքրինտէ իմիշ։

ԲԱՐԻԶ ՊՕՐՍԱՍԸ

BOURSE DE PARIS

ՊՈՒ ԿԻՃԷՔԻ

23 Փեւրվար 1902

Ֆրանսըզ էհամը	(3% Français)	101	15
Րէժի	(Tab. Turcs)	324	—
Գօնսօլիտ.	(R. Turque D.)	26	57
Շըմէնտֆէր	(Lots Turcs)	117	50
Պանգ. Օթթ.	(Banque Ott.)	570	—
Թրանսվալ	(Transvaal)	129	—

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Գուտսը Շէրիֆէ ճէլպ վէ իսալէ օլունան սուեուն ինշաաթ վէ ամէլիյեաթը ֆէնիիյէսինի ֆախրի օլարագ, իֆա իթմիշ օլան Նաֆիա նէզարէթը ճէլիլէսի հէյեթը ֆէնիիյէ սէր միհէնտիսի սէատ. Ֆրանկիա էֆէնտի հազրէթլէրինէ թէրֆիան սուէա սընֆը եվվէլի։ Իբէքլի մէրհում Հաճի Զէյնէլ էֆէնտինին պիրատէրզատէսի սէատ. Եաշար պէյէ միրը միրանլըզ ըրիթպէլէրի թէվճիհ պուլրուլմուշ տըր։

* *

Ճէպէլը Ղարպի սանճաղը միւթէքսարրըֆլըզընա՝ Միս ճէզիրէսի գահիմմագամը սէատ. Եուսուֆ Զըհէատտին պէյ էֆէնտի թաեին պուլրուլմուշ տըր։

ՆԸՇԱՆ

Գուտսը Շէրիֆէ ճէլպ վէ իսալէ օլունան սուեուն ինշաաթը գօմիսիօնը բիեասէթինտէ պուլունարագ, հիւմը խրարէթի սէպգ իթմիշ օլան Գուտսը Շէրիֆ գօմանտանը միրլիվա սէատ. բիֆաթ բաշաեա պիրինճի ըրիթպէտէն Մէճիտի։

Իբէք էշրաֆընտան սէատ. Խալիլ բաշա հազրէթլէրինէ իքինճի ըրիթպէտէն Մէճիտի նըշանը զիշանլարը ինան պուլրուլմուշ տըր։

ԹԷՊԼԻՂԱԹԸ ՐԷՍՄԻՅԵԷ

Իրան տէվլէթի թարաֆընտան Տէրսէաատէ Էրմէնի-Դարօլիք բարթիգը Պոդու էֆ. հազրէթլէրինէ իթա օլունան պիրինճի ըրիթպէտէն Շեր ու Խուրլիա նըշանընընն միւշարիւէ թարաֆընտան դապուլ վէ լեատէլ իճապ թալիգը խուսուսընա պիլ իսթիղան միւսաատէի Սէնիյէէի ճէնապը Բատիշահի էրզան պուլրուլմուշ տըր։

ՏԱԼԻՎԻՅԵԼԻ

ՍԻՍԱՄ ՊԷՅԻ Միխալաքի էֆ. հազրէթլէրի՝ էրզան պուլրուլան իրատէի Սէնիյէ մուճիպինճէ, բազար կիւնի շէհրիմիզէ պիլ միվասէլէ տօղրուճա Մապէնը Հիւմաեունա ազիմէթ վէ արզը թանզիմաթ վէ ուպուտիյէթ էյլէմիշ տիր։

ՀԻՃԱԶ տէմիր եօլունուն Համա իլէ Բէյրագ արասընտա տէմիր թէֆրիշինէ պաշլանմըշ տըր։

ԹԱՐԱԳԼՈՒՄԸ ՂԱՐՊ վիլայէթինտէ, եէնի պիր եէրլի թապուրը թէշբիլ վէ թալիմ իտիլճէք տիր։

ԱՄՐԷՐԼԷՐԻՆ էլպիսէսինէ լազըմ օլան գումաշընն իմալը իշուն, Անատօլուսան ճէլպ օլունաճագ եուտունն սէրիան իրսալը լիւզումընընն իճապ իտէնլէրէ էմր պուլրուլմասը՝ Պապը Սէրասքէրլիէն մագամը Սամիի Սատարէթէնանիեէ արզ ու իշար օլունմուշ տըր։

ՆԸՇԱՆ ԱԼՄԱՂ մաքինասը եախօտ նըշան գօնթրօլու նամը իլէ Բէմալ էֆ. նամ պիր զապթընն իյճատ իթտիեի ալէաթ վասթասը իլէ ասքէրլէրէ նըշան ալմաղը թալիմ իթտիրմէք զաեէթ գօլայ օլաճագմըշ։ Պու ալեաթը Գամբէօվէյէր բաշա բէք միւնասիպ կէօրմիւշ վէ պունատան պիր խայլըսընընն ինշաաթ Թօքանէեէ հէվալէ իտիմիշ տիր։

ԱՄԷՐԻԳԱՏԱ Գրէմբ ֆապրիգասընա ըսմարլանան գրուաղէօրին ինշաաթ քէմալը կէրմի իլէ իլէրի կիթմէքտէ իմիշ։ Պու գրուաղէօր 12 ֆէրսախ սիւրաթա մալիք օլաճագ տըր։

ԹԱՆԶԻՖԱԹ վէրկիսինին այլգէը չակիրա ալան մէքթէպլէրտէն ալընմասընա վէ մէճճանէն թալէպ գայտ իտէնլէրտէն Ալընմամասընա Շուրաի Տէվլէթճէ գարար վէրիլմիշ տիր։

ԲԱՍԹԷՕՐ ուսուլը պէօճէքխանէլէրին թէմէթթիւ վէրկիսինտէն մուաֆ օլմաք խուսուսը տաիրէի ախտէսինտէ միւզաքէրէ իտիլիեօր։

ՍԸՐՊԻՍԹԱՆ սէֆարէթի միսթէշարը Մ. Ժան Դրիսիիչ՝ Թիւրքիա վէ Սըրպիսթան թիճարէթ մուահէտէնամէսինի համիլէն Պէլկրատա կիթմիշ տիր։

ՄԻԻՋԷի ՀԻՄԱՅՈՒՆԱ իլավէթէն ինշա օլունան պինանըն տախիլի տախլ իքմալ իտիլմիշ տիր։

ԹԷՆՎԻՐԱԹ ՎԷՐԿԻՍԻ իշուն պիրինճի տաիրէեէ 500—1000 զրշ. մաաշը իքի մէէմուր, իքինճի տաիրէեէ 400—1,200 զրշ. մաաշը 3 մէէմուր, ալթընճը տաիրէեէ 500—1500 զրշ. մաաշը 3 մէէմուր վէ սաիր տէվաիր իշուն տախի միւխթէլիֆ մաաշը մէէմուրլար թահեին օլունմաղ տըր։

ԲՕՄԱՏԱՆ իշար օլունտուղունա նազարէն, միւսաֆիրէթէն օրատա պուլունան Գարատաղ բրէնսիսին մախատումը Տանիլօ վէ բրէնսէս Միլիթցա ճէնօվատա հարաքէթ իթմիշլէր տիր։ Թրէնին միւֆարէգաթընա գատար գրալ վէ գրալիշա հազարաթը՝ միւշարիէյհիւմի թէշեի իթմիշլէր տիր։

ՍՕՖԻԱՏԱ. Թէլէֆոն մէրքէզինէ պուլունան թէլէֆոնճու զըզլարը տաիրէսինէն աթէշ զուհուր իտէրէք տաիրէ եանմըշ վէ թէլէֆոն մուխապէրէսի իւշ կիւն գաթ իտիլմիշ տիր։

—Պուլկարիսթան բրէնսի Ֆէրտինանտ հազրէթլէրի՝ Պէլկրատատան կէչտիբլէրի էսնատէ, գրալ Ալէքսանտր հազրէթլէրի թարաֆընտան մուրախասլար իլամ իտիլէրէք իսթիֆպալ իտիլմիշ տիր։

—Բուսճուգ վէ Ճիւրճէվօ գօմանտանլարընն թէֆթիի զիեարէթլէրի նէթիճէսինտէ, Պուլկարիսթան վէ Բուսանա հիւքիւմէթլէրի արասընտա բապբթան տօսթանէնին պիր գաթ տահաթագվիյէթբէզիր օլտուղունը «Սվիէթ» կազէթասը եազըեօր։

—Սթամպուլօվսթ բարթիսի բէիսի Մ. Բաեթքօվ՝ ինթիխապաթը հազրէթ էսնասընտա թիւրքիէ ինհիսարը լէհինտէ պուլունճաղընը պէեան իթմիշ տիր։

ՎէԻՊԱ.—Իսքէնտէրիյէտ վէպատան պիր վուգուաթ օլտուղունը Աժանս իսպար իթմիշ տիր։

ԱՆԹԻԴԱ ՁԻՆԻ.— Տիւեունը Ուսմանիյէ միւֆէթթիշի Ալան էֆ.՝ Պրուսատան կէլիրքէն, էշեասը մէեանընտա, ճամիլէրտէն ալընմըշ պիր գաչ անթիգա Զիսի պուլունմուշ վէ էվգաֆ նէզարէթինէ կէօնտրիմիշ տիր։

ԳԱԶԱ Վէ ՍԸՐԳԱԹ.— Գավգատան պալըգ եիւբլի կէլէն պիր եէլքէն գաեըզը՝ Սիրքէճի ճիվարընատա ռուկկարընն չիտտէիինտէն տէվրիլիպ, համուլէսի իլէ աէրունինտէ պուլունանլար տէնիզ տիւշմիշլէր իսէ տէ, թաիֆէլէր թախլիս օլունմուշլար տըր։

—Գուրու Զէյնիտ Լիսնիտատա նամ պիր չանսալ, իքի բէֆիգը ավճըլըգ սէվտասը իլէ պաղէլէրէ կիթմէքտէ իքէն, պէքճի՝ պունլարա սէպզէլէրի չըղնամագատա օլտուգլարընը վէ ռաշարը չըգմալարը լիւզումընը իսթաթ իթտիեի սրրատա, Լէօնիտաս՝ թիւֆէնկինի չէքիպ, պէքճիեի վուրուր։ Լէօնիտաս գաչմըշ իսէ տէ, տէրտէսթ իտիլմիշ վէ իքի բէֆիգը արանմագատա իմիշ։

—Իւսկիւտարտա չէհատէթնամէսիզ հէքիմլիքիտէն Գօնսթանթին էֆֆէնտիատա նամ չախս՝ թահնը մուհաքէմէեէ ալընմըշ տըր։

—18 եաշընտա պիր ուշագ՝ Պէյքթաշտա թէմեիզ բէիսի Արիֆ էֆ. Նին չէքմէճէսինի գըրարագ, 400 լիրալըգ միւճէվիյէր սըրգաթ իթմիշ տիր։

—Լանկատա գօլ աղասը Պէհճէթ էֆէնտինին էվինէ խըրսըզ կիրէրէք, թէքմիլ պիր օտա ճէլասընը գալտըրմըշ տըր։ Գուսֆարու ճիվարընատա ուճագ թէֆէք պաղը սըրդաթլար իյգա իտիլմէքտէ օլտուղը մաթպասմըզա իսպար իտիլմիշ օլտուղունտան, մէէմուրինը աիտէսինին նազարը տըգգաթընը ճէլպ իտէրիղ։

ՖՐԱՆՍԸԶ սէֆիրի Մ. Գօնսթանս վէ մատամասը՝ բազար ագշամը պիր զըճագէթ վէրմիշլէր վէ պունատա ,Բուսիա սէֆիրի իլէ պաշ թէրճէմանը, գօմանտան Պէրժէ վէ սաիր զէվաթ հազրը պուլունմուշլար տըր։

—Ամէրիգա սէֆիրի Մ. Լէյշմէն՝ Լօնտրա օթէլինտէ էվվէլքի կիւն պիր մէրասիմը գապուլիյէ իճրա իթմիշ վէ Ինկիլթէրա վէ Հոլանտա սէֆիրլէրի իլէ Վուտս բաշա հազրը պուլունմուշլար տըր։

ԷՐՄԷԿ ՖԻԱԹԸ.— Էքմէք ֆիաթընն էվվէլքի բազար կիւնինտէն իթիբարէն, պա իրատէի Սէնիյէ 35 բարաեա վէ սիմիթճի էքմէքլէրինին տախի 25բարաեա էֆտիեինի եազմը իտիք։ Իսթիսպարաթընընը նազարէն, պիր չօգ մահէլլէրտէ թապլաքիարլար պիր թագըմ տէսխէլէր իլէ ֆիաթլարը էֆտիրմէքտէն իմիթինա իթմէքտէ վէ կիւն կիւսէ թէէխիր իլէ էհալիեի միւթեզարրըր էյլէմէքտէ տիրլեր։

Էքմէքճիլէրին պու եօլտա իրթիքեաեաթընա ինթիհա օլմասընը մալիւմ օլմաղլա, էրզան պուլրուլան իրատէի Սէնիյէէ մանթուգը միւնիֆինճէ, էվվէլքի բազար կիւնինտէն իթիբարէն, ֆիւրուճը էքմէքինինն 35, վէ սիմիթճի էքմէքինին տախի 25 բարաեա էֆտիեինի թէքբար իտէրիղ։

ԷՇԳԻԼԵԱ թարաֆընտան պիր գաչ այտան պէրու տաղա գալտըրըլմըշ օլան Ամէրիգալը Միս Սթօն՝ թախլիյէէ էտիլմիշ օլմաղլա, Սէրէշ թարիգը իլէ Սէլանիկէ կէմիշ տիր։

ՃԷՆՕՎԱՏԱ Անսալտօ թէրանէսինտէ թամիր էտիլմէք իւզրէ կիտէճէք օլան զըրնըլարա «Մասսան» վաբօրը տա բէֆգաթթ իտէճէք տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ինչպէս գրած էինք, Նպատից Ցանձնաժողովը իր բացառիկ նիստը պիտի գումարէ վաղը, Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին։

— Ամերիկայի Ուէսթ-Հօպօքընը քաղաքին Հայերը 126 տոլար հաւաքեր են իրենց մէջ և ղրկեր Պատրիարքարան՝ ի նպաստ որբերու։

— Կիրակի օրուան Գասրմ փաշայի Գուլաքսըզի հրդեհին լուրը առնելուն պէս, Ս. Պատրիարքը իր կողմէն բարապան կարգեցեր աղան ղրկեր է՝ տեղեկութիւն առնելու թէ, թաղեցի ազգայինները վնասուած են, և ի հարկին պէտք եղած նիւթական օգնութիւնները ընելու, որուն համար Ն. Սրբազնութիւնը դրամական գումար մը յանձներ է յիշեալ բարապանին։

— Էնկիւրիի առաջն. փոխանորդ Տ. Աւետիս քահանային ծաղկեայ փիլոն տրուեցաւ։

— Մուրատեան Պողոս էֆէնտիի ընտանիքը և զաւակները փափաքելով որ հանգուցեալին մարմինը Ս. Թագաւոր եկեղեցւոյն բակը՝ առընթեր իր հօրը թաղուի, թաղական խորհրդոյն հետ բանակցութեան մտած են տաներեց Տ. Յովհ. Աւագ-քահանայ Մկրտչի հետ։ Կ'ըսուի թէ՝ ժառանգորդք պատրաստակամութիւն յայտնած են մինչեւ 300 լիրա վճարելու եկեղեցւոյ տնտուկին։

Յուղարկաւորութեան օրը տակաւին որոշուած չէ, մինչեւ որ թաղմական պաշտօնական ձեւակերպութիւնները կատարուին։

— Երուսաղէմի Ս. Յարութեան աւելածութեան առթիւ շահակից կրօնական մարմիններու միջև ծագած անհամայնութիւնը խաղաղութեամբ կարգադրուած է շնորհիւ տեղական կառավարութեան հաշտարար միջնորդութեան։

— Ս. Պատրիարքը շաբաթ իրիկուն ըստ սովորութեան Երուսաղէմատուն Գէորգ եպիսկ. Երէցեանի հետ ճաշեց ու սիրալիր տեսակցութիւն մը ունեցաւ։ Ս. Պատրիարքը՝ պարագային համեմատ վարուելու մէջ այնքան կենցաղագէտ ինքնին՝ անշուշտ չպիտի հրաժարէր արժանաւոր եկեղեցականի մը արգանքը վայելելէ ի վերջոյ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՓՈԽԱՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԱԶԳ. ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ

Կը ծանուցուի մայրաքաղաքիս Հայ եկեղեցեաց քահանայից և ժողովրդական կանխաւ ի գիտութիւն թէ Տեառնընդառաջի տօնին առթիւ յառաջիկայ հինգշաբթի օր, Փետրուար 14, կիւրակէ ըլլալով՝ նոյն օր կատարելի նշանախօսութիւնք, եթէ կան, Փետրուար 13, չորեքշաբթի օր պիտի կատարուին։

Պատ. Խմբագրութիւն

«Մանզումէի Էֆքեար» օրագրոյ

Մեծարոյ Խմբագիր,

Կը խնդրենք յանուն ճշմարտութեան և յօգուտ հասստատութեանս, ներկայս հրատարակել ձեր հանրօգուտ թերթին մէջ, կանխաւ ընդունելով մեր շնորհակալիքը։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

«Արեւելք»ի 4856 թիւ յունվար 29ի թերթին մէջ Ատոմ ծածկանունով եւ «Իզմիրի Ս. Լուսաւորչեան Հիւանդանոց» խորագրով Իզմիրէն գրուած յօդուած մը կարդացինք, ուր այդ դիմակաւոր շահատակը իւր մնամէջ ուղղը բաւական յոգնեցուցեր է, անխիղճ զըրպարտութիւններու շարք մը յերիւրելու ի վնաս գթութեան բազմակարօտ յարկի մը։

Այն պահուն՝ ուր Հոգաբարձութիւնս օժանդակ Յանձնաժողովոյ գրծակցութեամբ խղճմտօրէն կ'աշխատի արդիւնաւորապէս տօնախմբելու Հիւանդանոցիս հարիւրամեայ Յոբելեանը, գէթ մասամբ գոհացնել կարենալու համար հատատութեանս բազմազան և անհրաժեշտ պէտքերէն մի քանին, Ատոմի անորակելի արարքը միակ նպատակ մը կրնայ ունենալ, այն է՝ անձնական գձուձ կիրք մը գոհացնելու դիտմամբ՝ հասարակութեան միտքը պղտորել և ըստ կարի վնասել Յոբելեանի արդիւնաւորութեան, եթէ երբէք իր բացայայտ սուտերուն հաւատալու չափ միամիտներ գտնուին։ Ուստի մի անգամ ընդ միշտ կը յայտարարենք թէ

Ա) «Ատոմ բացարձակապէս կը ստէ» գրելով թէ՝ Հոգաբարձութիւնս Յանձնաժողովին անդամներէն երկուքին քարտանական ոսկի տուած ըլլայ ի վարձ իրենց գործակցութեան, և

Բ) Հոգաբարձութիւնս յենլով դի-

ւանական գրութեաց և պետական «հէօճէթ»ներուն վրայ, որոնք ամենէ ստոյգ և անվիճելի վաւերագրերը կը կազմեն, ոչ թէ Հիւանդանոցիս «պատմութիւնը»», այլ մի միայն ընդարձակ տեղեկագիրը պատրաստել տուած է Կարապետ էֆ. Նաւասարդեանի, որ միահամուռ առաջարկութեան ժողովոյ հաճեցաւ խմբագրել զայն տասնեւերկու Օսմ. ոսկւոյ գումարի մը փոխարէն։

Գալով Ցանձնատոմարի վարկը նը-աւազեցնելու իր ողորմելի ջանքերուն, ի գիտութիւն հեռաձգակ ազգայնոց կը յայտնենք թէ անոնք օրէնգիտական, խմբագրական և ուսուցչական տաղանդով և իրենց վարած հանրօգուտ պաշտօններով վաղուց դրաւած են ոչ միայն հասարակութեան աչքն ու համարումը, այլ և վստահութիւնն ա՛յն աւելաւոր անձնաւորութեանց, որոնք իրենց բարձր հովանաւորութիւնը սիրայօժար նուիրեցին սոյն բարենպատակ ձեռնարկին յաջողութեան համար։ Իզմիրցին այնքան աւելի իրաւունք ունի պարծենալու անոնցմով, որքան որ ամօթ և զզուանք կ'զգայ այսօր իր օտարախորթ մէկ զաւկին։—Ատոմի նը-պատակաւոր խեղաթիւրումներուն առ-ջեւ։

Այս առթիւ պարտք կը համարինք ծանուցանել թէ՝ Ցորեկեանն արդէն սկսած է դնահատելի արդիւնքներ ընծայել, որու համար այժմէն մեր շնորհակալիքը կը յայտնենք նուիրատու անձանց, միւնոյն ժամանակ յայտարարելով թէ Ցորեկեանի հանդէսէն վերջ մանրամասնաբար հրատարակութեան պիտի տրուին թէ հասած գումարներն և թէ այն պէտքերն որոց պիտի յատկացուին նուիրատուութիւնք՝ յաւերժացնելու համար սոյն փառաւոր ձեռնարկին յիշատակը։

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ
Մ. Լուսաւորչեան Հիւանդանոցին
Զմիւռնիոյ

ՀԱՐՍԱՆԻՔՆԵՐ

Մ. Սարգիսի կիրակին՝ ընդհանրապէս մեր հարսանիքներու մեծագոյն մասին համար յատկացեալ կիրակի մըն է։ Այս տարի վաթսունի մօտ հարսանիքներ կատարուեցան. թէեւ հին օրերու մէջ՝ Մ. Սարգիսի կիրակին՝ մայրաքաղաքիս մէջ մինչեւ երեք հարիւրի հասած է մեր հարսնիքներուն թիւը։

Շնորհիւ նոր կարգադրութեան, կամ ըստ աւանդական սովորութեան, Մ. Պասկի խորհուրդը Եկեղեցւոյ մէջ կատարելու որոշումը պաշտօնապէս վերջին անգամ հրատարակուելէն ի վեր՝ պակները եկեղեցիին մէջ կը կատարուին։ Հայ-Հռոմէականաց մէջ՝ կիրակի միջօրէէն յետոյ տեղի կ'ունենայ, ինչպէս որ պատահեցանք Բերա՝ առջի օրը Մ. Յովհան Ոսկերերան եկեղեցւոյ մէջ, ձեռնտուութեամբ Գեր. Տ. Նիկողայոս Մ. Վ. Բաչէեանի (նոյն եկեղեցւոյն Մեծաւորը), Պարիզեցիի դերձակ Յովհաննէս էֆ. Ալէքսիանի Պասկադրութիւնը՝ ընդ օրհնող Երանուէի Սինանեանի, կնքահայրութեամբ Նշան էֆ. Ալէքսիանի։ Հանդիսադիրն էր Սեբաստիոյ և Եւդոկիոյ Հայ.Հռոմէականաց առաջնորդ Գեր. Տ. Սահակ Սրբ. Հաճեան, ի ներկայութեան բազմաթիւ երկսեռ հրաւիրելոց և ինքնակոչներու, որոնց ընդունելութիւնք եղան՝ եկեղեցւոյ արարողութենէն յետոյ, յարակից խորհրդարանին մէջ։

Իսկ մեր եկեղեցիներուն մէջ, երկուշաբթի օրուան թողուած է։ Այս առթիւ ամէն թաղի եկեղեցիները զանազան կարգադրութիւններ ըրած էին։

Օրինակի համար, Կէտիկ-Փաշայի Մ. Յովհաննէս եկեղեցւոյ համար կարգադրուած էր՝ կիրակի կէս գիշերէն յետոյ կատարել պակ՝ներ։ Այս պատճառաւ վեց հատ Պասկի արարողութիւններ կատարուեցան գիշերը, և վեց հարս ու փեսի հրաւիրեալները — մանաւանդ աղջիկները — իրար խառնուեցան, և «աղաչ-հաղաչ» բան մը դարձաւ, անանկ որ պակադիր քահանաները չի կրցին համ մը առնել այս կարգադրութենէն, վասն զի ուզածնուն պէս գինին պնակը չի կրցին շահագործել՝ ըստ ընկալեալ սովորութեան։

Կէտիկ-Փաշա՝ իր թաղին նայելով բաւական գործունէութեան մէջ է այս մասին, քանի որ վերոյիշեալ վեց պըսակներէն զատ, երեկ ցերեկին ալ ուրիշ պակներ տեղի ունեցան։

* * *

Մայր-Եկեղեցւոյ կարգադրութիւնը աւելի խորհրդաւոր է. այն է, առաւօտեան արշալոյսի զանգակը չի զարնուած՝ եկեղեցւոյն դռները չի բանալ հարսնեւորաց առթիւ։

Երեկ՝ Մայր-եկեղեցին ալ ութէն աւելի պակներ եղան, որոնց առաջինը հանդիսացաւ Գանտիլլիցի Խաչիկ էֆ. Քէչէլեանի ամուսնութիւնը՝ ընդ Օրիորդ Երանուէի Խարէճեանի, կնքահայրութեամբ Երեւումի էֆ. Քիւրքճեանի և պսակադրութեամբ Ղալաթիոյ Տ. Մեսրոպ քահանայի, ի ներկայութեան երկսեռ հարսնեւորաց։

Այս առթիւ՝ Սամաթիոյ Նուռեան աղջկանց վարժարանի փոքրիկ սանուհիներէն Օր. Մաքրիկ Քիւրքճեան սիրուն ու զուարթ ոճով շնորհաւորական ուղերձ մը արտասանեց։ Ներկաները մեծարուեցան Քէչէլեանի ընակարանին մէջ, որ կը գտնուի Մայր-Եկեղեցւոյն հանդէպ։

Մայր-Եկեղեցւոյ մէջ կատարուածներէն յիշատակութեան արժանի է նաև Սեղբոս էֆ. Սուքիասեանի Պասկադրութիւնը՝ ընդ Օրիորդ Բերուզ Գ. Ղազարոսեանի, կնքահայրութեամբ Կիւլմէզեան Օհնիկ էֆ.ի և տաներէցութեամբ Մայր-Եկեղեցւոյ Տ. Կարապետ քահանայ Ստեփաննոսեանի։

Հիւրընկալութիւնք կատարուեցան խորհրդարանին մէջ։

* * *

Եէնի Դարուի մէջ ալ քանի մը պըսակներ տեղի ունեցան, ինչպէս նաև Սամաթիոյ Ս. Գէորգ Եկեղեցւոյն մէջ, որոյ մէջ կը գտնուէր Լեւոն էֆ. Վարդանեանի հարսնիքը՝ ընդ Օր. Ֆօրթիւնէ Սագայեանի, կնքահայրութեամբ ոսկերիչ Սարգիս էֆէնտիի։

* * *

Նաւլը Գարուի Ս. Յովհաննէս եկեղեցին ալ քանի մը պակներ ըրաւ երէկ։ Ասոնց մէջ առաջինն էր՝ Աղգ. Պարիսիրքարանի անցագրատան դիւանագրիր Նշատաճեան Տիգրան էֆ.ի ամուսնութիւնը՝ ընդ Օրիորդ Ատրնէ Գ. Կիւմիւշկէրտանեանի, կնքահայրութեամբ Անցագրատան Տեսուչ Բլատեան Սեպուհ էֆէնտիի։

Հարսանեաց արարողութեան հանդիսադիրն էր Տ. Մեսրոպ Արքեպիսկ. Սուքիասեան։ Մեր շնորհաւորութիւնները։

* * *

Բայց երէկուան հարսանեաց մէջ գլուխ-գործոցներն ի Բերա և ի Դարբգիւղ կատարուածներն են։

ԳԱՅՍԷՐԼԵԱՆ - ՅԱԿՈԲԵԱՆ ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍԸ

Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ, երէկ, ժամը 7ին տեղի ունեցաւ պսակադրութեան շքեղ հանդէսը, Իւնիօն ապահովագրական ընկերութեան Թուրքիոյ ճիւղին Տնօրէն Աղն. Սիմոն էֆ. Գայսէրլեանի ընդ Աղնուափայլ Օր. Երանուհի Մ. Յակոբեանի։ Այս առթիւ Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին շքեղապէս լուսազարդուած էր ջահերով և մոմերով. գետինը, գաւթէն սկսեալ մինչեւ դասը. գեղեցիկ ու թանկագին գորգերով ծածկուած էր. մանաւոր աթոռներ և գանբէներ պատրաստուած էին երկսեռ հանդիսականներուն համար, որոնք ամբողջ եկեղեցին գրաւած էին հոծ բազմութեամբ մը։ Ժամը 6-7 երկու կողման ազգականները, բարեկամները, հայ և օտարազգի հրաւիրեալները կառքերով հասան եկեղեցի։ Ներկաներուն մէջ կը գտնուէին, Այրի Տիկին Պաշպգիրկեանեան (փեսային մայր քոյրը), Տիկին Միքայէլ Յակոբեան (հարսին մայրը), Տիկին Մէօնրիպէ Գ. Կիւմիւշկէրտան, Տիկին Մ. Թորոսանճեան, Տիկին Գրիգոր Խան Շամանճեան, Տիկին Նշատաճեան, Տիկին Թ. Կասարեան, Տիկին Սթամպուլեան, Տիկին Թօգաթլեան, Մատամ Ալպէր Ալֆանտարի, Մատամ Պաթիսթ Տէօվլէթ եւն. եւն.։ Վսեմ. Գրիգոր Խան Շամանճեան, Եաղուպ էֆ. Նշատաճեան, Ռօպէր էֆ. Եաղճեան, Շանպազ էֆ., Խաչիկ էֆ., Տիգրան էֆ. Թօգաթլեան, Պետրոս էֆ. Մօմճեան, Սմբատ էֆ. Բեսթիրեան, Գրիգոր էֆ. Սէլիմիճեան, Գաբրիէլ և Յակոբ էֆ.ք Պապիկեան, Թումիկ էֆ. Կեսարեան, Աբրամ էֆ. Ֆնտիկեան, Պետրոս էֆ. Քիւրքճիխանլեան, Սիմոն էֆ. Պապաեան, Միւսիւ Ալպէր Ալֆանտարի, Մ. Պաթիսթ Տէօվլէթ, Մ. Դամպէր, Մ. Ժօզէֆ, Մ. Ցօզմի Տէօվլէթ (բիանիսթ) եւն. եւն.։

Ս. Յակոբայ որբանոցէն երկու աղջիկ և վեց մանչ որբեր, առաջնորդութեամբ իրենց ուսուցիչ Միքայէլ էֆ. Նալպանտեանի ներկայ էին հանդէսին և նուէր բերած էին մետաքսէ բարձ մը՝ ձեռագործի նուրբ զարդերով, ինչպէս նաև ծաղկենկար թուղթի վրայ ուղերձ մը, իսկ նոյն որբանոցի արհեստարանի աթոռաշինութեան ճիւղի աշակերտները հարսին և փեսին համար մէյմէկ գեղեցիկ աթոռ շինած ու ծաղիկներով դրասանգած էին, ծաղկեայ շրջանակի մը մէջ՝ աթոռներուն ճակատն ձեւացնելով Ս և Ե տառերը որոնք փեսային ու հարսին անուններուն սկզբնատառերն են. այս աթոռները պսակի ատեն գործածուեցան նորապսակ ամոլներուն համար։

Ժամը 7½ին արարողութիւնը սկսաւ հանդիսաւոր նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին որ իր երկու կողմը ունէր Բարթուղիմէոս արք. Զամչեան, Հմայեակ եպիսկ. Դիմաքսեան, Բարգէն վրդ. Կիւլէսէրեան, Տիրայր վրդ. Մարգարեան, Սահակ վրդ. Օտապաշեան, Մկրեան Տէր հայրը և ուրիշ քահանաներ։

Կնքահայրն էր Իւնիօնի Բարիզի անօրէնին կողմանէ՝ փոխանորդաբար միւսիւ Բօթիէ։

Ս. Պսակի խորհուրդէն վերջ, Ս. Պատրիարքը, նիւթ ունենալով «Արացուք դմա օգնական ըստ դմա» խօսքը, պարագային համեմատ գեղեցիկ քարոզ մը խօսեցաւ և մանաւորապէս պարզեց ամուսնական կեանքին մէջ երկու ամուսիններուն փոխադարձ օգնութեան նուիրական պարտականութիւնը. յետոյ, շնչեց Աղն. Սիմոն էֆ. Գայսէրլեանի իր պաշտօնին մէջ ունեցած բարձրութիւնը, իր յաջողութիւններն ու յառաջդիմութիւնները, որոնցմով ան՝ արդէն, թէ մեր և թէ օտար հասարակութեանց մէջ շնած է անուն մը, դիրք մը, որ հաստատուն գրաւականն է իր բարձր արժանիքին. իսկ Աղնուափայլ Օր. Երանուհի Մ. Յակոբեան, արդէն զաւակ՝ իր բարեգործութիւններովը հանրածանօթ Վսեմ. Միքայէլ էֆ. Յակոբեանի, կանուխէն ընդօրինակած է իր ծնողքին ազնիւ ձիրքերը. ուրեմն, յարեց Ս. Պատրիարքը, ամէն կերպով յարմար ու արժանի այս միութիւնը պիտի շարունակէ իր օգտակար ու գնահատելի ընթացքը կեանքին, ա՛լ աւելի բարձրացնելու համար պատիւն ու արժանիքը իր պատկանած գերդաստանին ու հասարակութեան։ Ս. Պատրիարքը վերջացուց իր խօսքը, երջանիկ կեանք մաղթելով նորապսակ ամոլին։

Յետոյ, հանդիսականները առաջնորդուեցան Սբլանտիսի վերնայարկը, որ իր կարգին գեղեցիկ կերպով զարդարուած էր՝ Թօգաթլեան էֆ.ի կողմէ. գետինը և պատերը, ինչպէս նաև սանդուխները թանկագին գորգերով ծածկուած էին։

Հարսն ու Փեսան, ինչպէս նաև մօտաւոր ազգականները, ընդունեցին շնորհաւորութիւնները ներկաներուն, որոնք տեսակ տեսակ ըմպելիներով և անուշեղէններով պատուելէ վերջ, առաջնորդուեցան «պիւֆէ»ն որ աքանչելիորէն պատրաստուած էր, ուր լիառատ կերպով վայելեցին ամէն ինչ։ Միւս կողմէն նուագախումբ մը գեղեցիկ կատորներ կը նուագէր. հարսն ու փեսան, ինչպէս նաև երկսեռ հանդիսականները քանիցս պարեցին։ Սրահը խանդավառ ոգեւորութեան մէջ էր։

Այս երջանիկ ամուսնութեան առթիւ նորապսակ ամոլներուն բերուած ծաղկեփունջերը և նուէրները խիստ շատ էին, ճերմակ քամբրիներով ընդելուզուած ծաղկեփունջեր, և ադամանդակուռ, ոսկիէ, արծաթէ, մարգարիտէ և սատափէ ընտիր ու թանկագին նուէրներ։ Իսկ ներսէն ու դուրսէն եկած շնորհաւորական քարտերը, հեռագիրները և այլն և այլն, նոյնպէս բազմաթիւ էին։

Իրիկուան ժամը 11ին ատենները հրաւիրեալները մեկնեցան Սբլանտիսէն խիստ ուրախ ապաւորութեան տակ։

Աղն. Տէր և Տիկին Սիմոն Գայսէրլեան, այսօր, Վիէննայի «Էքսբռէս»ով Բարիզ կ'ուղեւորին՝ իրենց մեղրալուսինը անցնելու համար։

Դարձեալ, Բերայի Ս. Յարութիւն և Բանկալթիի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիներուն մէջ երեք հարսնիքներ կատարուած են։

Գատրգիւղի երէկի հարսանիքներուն սկիզբը՝ փոխանակ Ս. Թադեւոս եկեղեցիէն սկսելու, Ֆրանսացւոց եկեղեցւոյն փողոցը գտնուած բնակարանէ մը ծայր տուաւ։ Փեսան էր Թադեւոս Յակոբ Սարաֆեան, և հարսը՝ Օր. Գոհարինէ Գաբրիէլ Գաբրիէլեան։ Փեսին տաներէցն էր՝ Մայր եկեղեցւոյ Տէր Եղիշէ քահանայ Սէրէնեան, որ պսակադիրն եղաւ։

Հալաւօրհնէքը, ըստ սովորութեան տանը մէջ կատարուելու համար հրաւիրուած էր աղջկան տաներէց՝ Տ. Կարապետ Աւագ քահանայ Սանտալճեան (անդամ Կրօն. Ժողովոյ) և Տ. Վարդան քահանայ Դերձակեան։ Սակայն այս վերջինները երբ կը տեսնեն որ Տ. Եղիշէ քահանան, առանց Պատրիարքարանի գիտութեանը կամ հրամանին, կը յամառի տանը մէջ Ս. Պասկը կատարել, կը պարտաւորուին դիւղին երկու քահանաներն ալ իրենց դիտողութիւնը ընելով, առնել քաշել։ Հետեւաբար, Տ. Եղիշէ քահանան՝ առանձինն կը կատարէ պսակի արարողութիւնը, պատասխանատուութիւնը իր վրայ առնելով հանդէպ Պատրիարքարանի։

Կը հաւատան թէ՝ սոյն պսակը տանը մէջ կատարուելու նախատեսուած պատճառ մը չկար մէջտեղ։ Ուստի Գատրգիւղի Թաղ. Խորհուրդը երէկ անմիջապէս ժողով դումարելով, տեղեկագրեց ի Պատրիարքարան, ի պարտ ու պատշաճ տեղեկութիւն։

Ուրիշ տեղեկագիր մըն ալ սոյն մօտ պատրաստեր ու ղրկեր է ի Պատրիարքարան, եկեղեցւոյն Նորընտիր քարոզիչ Տ. Աղան Մ. վարդապետ Արծրունի։

* * *

Գատրգիւղի Թաղ. Խորհուրդը կանխամտած տեղեկութեամբ, որոշած էր որ հանդիսականներէն զատ, ոչ ոք եկեղեցի մտնէ, բաց ի կիներէն, որոնք վերնատունն էին։ Եւ Գատրգիւղի Ս. Թադեւոս եկեղեցւոյն մէջ կատարուած առաջին պսակը եղաւ Այրի Տիկին Աղնիւ (դայեակ), ընդ կօշկակար Ղազարոս Աղայի։ Ասոնք իրենց պարագայիք կանուխէն եկեղեցի գալով պսակուեցան։

* * *

Ժամը 3ին, Զայլաքեան Բարսեղ էֆ.ի դուստր՝ Օրիորդ Էլիզա՝ ընդ Յակոբ Աստուր էֆ. Պալեանի ամուսնութիւնը կատարուեցաւ, նախագահութեամբ Տ. Ներսէս վրդ. Դանիէլեան պարագայային յարմար հակիրճ խրատական մը խօսեցաւ։

* * *

Ժամը 5ին, Պետրոս էֆ. Պողոսեանի պսակը տեղի ունեցաւ, ընդ Օր. Ճէզվէճեանի, կնքահայրութեամբ Տիգրան էֆ. Յ. Մինասեանի։ Սոյն արարողութեան հանդիսադրեց Տ. Գէորգ Սրբազան Երեցեան, շուրջն ունենալով Տ. Եղեկիէլ Մ. վրդ. Արշակունի, Գատրգիւղի քահանայից դասը և Մայր-Եկեղեցւոյ Տ. Մելքիսեդեկ քահանան (հարսին խոստովանահայրը)։

Սոյն հարսանեաց ներկայ էին ի մէջ այլոց Տիարպէքիրի պատուաւոր ազգայիններէն Մինասեան Յովհաննէս էֆէնտիին որդիքը, հարսները և փեսան։

* * *

Զորրորդ հարսանիքն էր Գատրգիւղի եկեղեցւոյն՝ կարճավաճառ Բարթուղիմէոս Աղա Օզանեանինը՝ ընդ օրիորդ Թագուհի Սրբեսեանի։

* * *

ԳԱԼՓԱՅԵԱՆ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ՀԱՐՍԱՆԻՔԸ

Էն վերջը, ժամը 7½ին, եկեղեցւոյն բոլոր ջահերը ու խորանին մոմերը վառուեցան։ Եկեղեցւոյն գետինը և զանազան կողմերը՝ ծանրագին գորգերով ղարդարուեցան։ Նոյն պահուն կառքերով եկան Մանուկեան և Գալֆայեան գերդաստանի վերաբերող հրաւիրեալք առաջնորդելով յեկեղեցի, հարսն ու փեսան, որոյ կատարուեցաւ Աղն. Մինրան էֆ. Ս. Գալֆայեանի՝ ընդ Աղնուափայլ Օր. Եւգինէ Ս. Մանուկեանի Ս. Պսակը, կնքահայրութեամբ Նշատաճեան Մագուտ էֆ.ի։

Մանուկեան—Գալֆայեան Հարսանեաց կը նախագահէր Տ. Գէորգ Ս. Երէցեան, եպիսկոպոսական ծանրագին զգեստները հագած, և վրան առած էր այն մեծագնեայ սպիտակափառ ծանրագին շուրջառը, որ Ս. Թադեւոս եկեղեցւոյն յիշատակ տրուած է Մանուկեան գերդաստանին կողմանէ։

Մատնակցեցան այս հոգեւոր արարողութեան Տ. Աղան Մ. վրդ. Արծրունի, տեղւոյն քահանայից դասէն զատ, Բերայի Տ. Թադէոս քհնյ. Թաթարեան, որ փեսային տաներէցն է։

Եկեղեցին ամբողջ գրաւած էին Մանուկեան վեց նահապետ հարազատաց՝ Մանուկ, Սինէքերիմ Մարգիս, Յարութիւն, Ղազար և Յովհաննէս էֆ.ներու զաւակները և թոռները, որոց մէջ յիշատակելի են՝ Բարսեղ էֆ. Մանուկեան, Տէր և Տիկին Տիգրան Մանուկեան, Մկրտիչ էֆ. Մանուկեան, Վահրամ էֆ. Մանուկեան, Այրի Տիկին Իսկուհի Ճամճեան, Տէր և Տիկին Պարիկ էֆ. Ս. Կիւլէնկեան, Տէր և Տիկին Կարապետ էֆ. Բէյիսեան, Տէր և Տիկին Պողոս Քէրէստէճեան, Տէր և Տիկին Արմենակ Մանուկեան, Բիւզանդ էֆ. Ճամճեան։

Նոյնպէս, Գալֆայեան գերդաստանի անդամներէն՝ ներկայ էին Աղն. Տիկին Մաննիկ Ս. Գալֆայեան (փեսին մայրը), Գալֆայեան Աբրամ և Զաւէն էֆ.ները, Օր. Արաքսի Գալֆայեան, և Օր. Սաթենիկ Գալֆայեան։

Ասոնցմէ զատ կային Վսեմ. Աբիկ էֆ. Ունճեան, Տէր և Տիկին Գրիգոր Նագաչեան, Տէր և Տիկին Բարսեղ Ստամպոլեան, Տէր և Տիկին Սարգիս Թաշճեան, Տէր և Տիկին Յարութիւն Գարամանեան, Տէր և Տիկին Ճիվան Թէքէեան, Տէր և Տիկին Միհրան էֆ. Պարսամեան, Յովհաննէս Զիրակ էֆ. Թորոսեան, Յովհաննէս էֆ. Պարոնիկեան, Մագուտ էֆ. Սիւսաւէրտեան, և այլք։

Հարսանեկան արարողութիւնը՝ խիստ ներդաշնակաւոր կերպով կատարուեցաւ գեղգեղելովը քահանայից դասուն և դպրաց։

Պսակի խորհուրդը բացատրող օրհնութեան ազօթքը կարդաց Տ. Գէորգ Սրբազան։

Աղօթքը՝ Տ. Աղան վրդ.ը ըսաւ. իսկ բաժակի օրհնութեան Աւետարանը՝ Տ. Թադէոս քահանային վիճակուեցաւ։

Տ. Գէորգ Սրբազան, Ամուսնութեան խորհուրդը բացատրելով, կեանքի երկու եզրերը նկատեց՝ մարդկային սէրը և մարդկային մահը, շեշտելով թէ՝ սիրոյ գերազանցութիւնը և կեանքի կատարելութիւնը ամուսնութեան մէջ կը կայանայ։ Ուստի, նորապսակ հարսին ու փեսին սրտի ու մտքի առաւելութիւնները գովելով և գնահատելով, երջանկութիւն մաղթեց։

Սոյն հարսանեաց առթիւ զանազան թանկագին նուէրներ եղան։ Հարսին և փեսին պարագաներուն կողմանէ՝ ինչպէս նաև ծաղկեփունջեր եկած էին Մանուկեան և Գալֆայեան գերդաստանի համակրողներէն։

Ս. Յակոբայ Որբանոցի Արհեստանոցի աշակերտները՝ իրենց դաստիարակին առաջնորդութեամբ ներկայ գրանուելով հարսնիքին, Հարսին ու Փեսին ձոնեալ շնորհաւորական ուղերձով մը, երկու ոսկեզօծ աթոռներ նուիրեցին, ի դիմաց աշակերտակցաց։

Նոյնպէս, զանազան կողմերէ շնորհաւորական նամակներ և հեռագիրներ ուղղուած էին նորապսակ Տէր և Տիկին Աղն. Մինրան Գալֆայեանի։

Յետ արարողութեանց, Հարսին մօրը՝ Աղն. Տիկին Հռիփսիմէ Ս. Մանուկեանի կողմանէ, ինչպէս նաև փեսին Աղն. Մօրը կողմանէ, բոլոր հարազատաց ու բազմականաց, բաշխուեցան նորապսակ ամոլներուն նոր կեանքը հաստատող ոսկեայ զիկուցգիրներ՝ մեծադիր պահարաններու մէջ զետեղուած։

Ժամը 9ին միջոցին՝ հանդէսը աւարտեցաւ, և նոր Հարսը շրջապատեալ իր քոյրերէն Աղն. Տիկին Վերժին Կիւլպէնկեանէ, Տիկին Հայկանուշ Բէիզեանէ, Տիկին Նոյեմզար Քէրէստէճեանէ և այլ հարազատ Տիկիններէ, վերադարձաւ՝ իր նորապսակ ամուսնոյն հետ՝ Մանուկեանց բնակարանը, որուն հետեւեցան ներկայ հանդիսականներէն շատեր, որոնց մեծարանքներ ու պատուասիրութիւններ եղան։

Գատրգիւղի մէջ արդէն բոլոր հարսանեաց ալ ընդունելութիւնները, յետ արարողութեանց, իրենց բնակարաններուն մէջ կատարուեցան։

Մանրամասնութիւնները՝ իր ջերմագին շնորհաւորութիւններն ու սրտագին խնդակցութիւնները կը յայտնէ հրապարակաւ՝ այս բոլոր ամուսնացեալներուն։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Աղն. Սիմոն էֆ. Գայսէրլեան, որ մինչեւ ցարդ ամեն առթիւ իւր օժանդակութիւնը չէ զլացած Հիւանդանոցիս, այս անգամ եւս իւր ամուսնութեան առթիւ յիշելով հաստատութեանս պատասպարեալներն բարեհաճած է (500) ղնդ հարիւր ֆրանք նուիրել ի նպաստ գթութեան յարկիս։—

Հոգաբարձութիւնս համայն պատասպարելոց երախտագիտական բարեմաղթութիւններն՝ ինչպէս նաև իւր խորին շնորհակալիքն և շնորհաւորութիւններն կը փութայ յայտնել ներկայիս առ ազնիւ նուիրատուն։

* * *

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ Աղն. Սիմոն էֆ. Գայսէրլեանի՝ ընդ Աղն. Օր. Երանուհի Մ. Յակոբեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս։—

Եղիա էֆ. Շանպազ՝ 540, Տէր եւ Տիկին Պարիկ էֆ. Կիւլպէնկեան՝ Տէր եւ Տիկին Արմենակ էֆ. Մ. Մանուկեան՝ Գրիգոր էֆ. Եվրենեան՝ Գրիգոր էֆ. Ակեանաքեան՝ Յ. Մ. Սթամպոլչեան եղբարք՝ 216 ական ղրշ., Բարսեղ էֆ. Սթամպոլչեան՝ 162, Տէր եւ Տիկին Յովհաննէս էֆ. Ալայէմճեան՝ Տէր եւ Տիկին Միհրան էֆ. Ճապական՝ Տէր եւ Տիկին Սաեփան էֆ. Ատարճեան՝ Անտոն էֆ. Ասլանեան՝ Սարգիս էֆ. Սիմոնօֆ՝ Կարապետ էֆ. Յակոբեան՝ Ալիքսան էֆ, Ճօչկունեան՝ Երեւում էֆ. Փափաղեան՝ 108ական ղրշ.։

Տօք. Յակոբ էֆ. Սիմոնօֆ՝ 540, Տէր եւ Տիկին Կարապետ էֆ. Թախատպուրունեան՝ 324, Տէր եւ Տիկին Գրիգոր էֆ. Կիւմիւշկէրտան՝ 216, Աբրամ էֆ. Զուհաճեան՝ Կ. Ինճիճեան որդիք՝ Մարտիկ էֆ. Շաքարեան՝ Միհրան էֆ. Մուրատեան՝ 108ական ղրշ.։

Գասնիկ էֆ. Համբարձումեան 540, Տէր և Տիկին Արշակ էֆ. Գարակէօղեան 324, Տէր և Տիկին Միհրան էֆ. Գարակէօղեան 324։ Տէր և Տիկին Խաչիկ էֆ. Շանպազ 216։ Միհրան էֆ. Մուրատեան, Միհրան էֆ. Սարբեան, Տօքթ. Աղեքսանդր պէյ Արապեան 108ական։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԲԱՐԻՍ. 24 փետրուար.— Բէթէրսպուրգեան ալբնան պիր թէլէկրաֆնամէակ, Բուսիա հիւթիւմէթինին Ֆրանսայէ պանքէրլէրինէն 500,000,000 ֆրանգ իսթիգրազ ագա իթմիշ օլտուղը թէզիպլ իտիլիեօր։

ՐՕՄԱ.— Դրալ հաղրէթլէրի թարաֆինտան վուգուս պուլան ըսրար իւզէրինէ, հէյէթը վիւքէլ՝ իսթիֆասընը կէրի ալմըշ տրը։

ՄԱՏՐԻՏ.— Կիւմրիւք ըէսմինին ալթուն ագէ օլարագ թէլէտիյէսինէ տտիր գանուն լաեիհասը հագգընտա վէրիլէճէկ գաթի գարար՝ մէճլիսը աճանտա թէկեիրէ օղրահատագ տրը։ Մուհաֆազաքար ագա թարաֆընտան յիտոէթլէ իթիրազ իտիլէճէկի զանն իտիլիեօր։

ՐՕՄԱ.— Կազէթալարընը իֆատէսինէ կէօրէ, գրալ հաղրէթլէրի՝ գապինէէնին իսթիֆասընը գապալ իթմէկէճէմիշ. գապինէ ազասը՝ էէնի թատին օլունան թիճարէթի նազըրը տաիր տաիսիշ օլտուղը հալատ, մէճլիսը մէպուսատտա իսպաթը վիճուտ իտէրէք, հիւքիւմէթին բոլիթիգասը հագգընտա էմնիյէթի պէճանընը թալէպ իտէճէք տիր։

— Իթալիա հիւքիւմէթի՝ պազը թիճարէթի մուահէտէլէրինին թէմտիտ իտիլմէսինէն սոլտը, իսթիֆագը մուսէլլէս իլէ իսթիֆագ մուտտէթինի 1904 սէնէսինէ գատար թէմտիտէ բազը օլմուշ տրը։

ՄԱՏՐԻՏ.— Պանգա իլէ հասրլ օլաճագ իթիլաֆը՝ լաեիհանրն պազը մէվատտընը թատտիլէ իսրամէթ իտէճէկի հասէպլիյէ, Սբանիա պանգասը՝ նէբիճէի միւզաքէրաթա գատար, պանգանրն ըսլտը հագգընտաքի լաեիհասընրն աեան վէ մէպուսան մէճլիսլէրինէ թագտիմինի թէէիիր իթմէսինի մալիյէտ նազրը Մ. Օրգանիսատէն թալէպ իթմիշ տիր։

ՆԻՒ-ԵՕՐԳ.— Նիւ-Եորգ թէրսանէսի՝ զուհուր իտէն պիր հարիգատ քեսմիլէն եանմըշ տրը։ Երիմի քիլի թէլէֆ վէ 60 քիլի մէճրուհ օլմուշ տրը։

— Բրէնս Հանրի տը Բրիւս հաղրէթլէրի՝ սատի տօգուղատա մուվասէլէթ իթմիշ տիր։ Միւշարիլէյ՝ ֆէվգէլատէ բարլագ պիր սուրէթէտ գապալ իտիլմիշ տիր։

ԱԹԻՆԱ.— Միսօլոնկի մէպուսը՝ մէպուսանտան Պոարիսէ միւթէվէճիա թրիգուրիւի թահզրը իթիաիէնտէն սոլտի պիր թօգաթ ուրմուշ տրը։

ԿԷՃԷՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

ԲԱՐԻՍ 24 փետր.— Վաշինկթոնտան պա թէլէկրաֆ իշար օլունտուղունա կէօրէ, Զինչինանթիէ Իրլանտա հէյէթլէրի՝ Բէլֆոս հիւքիւմէթին քէրիմէսինին Ինկիլիթէրա գըրալընընն թաճ կէյմէք բէսմինէ հազըր պուլունմասընա գարշու բրօթէսթօ իթմիշլէր տիր։

ԼՕՆՏՐԱ.— Ամէրիգա սեան մէճլիսի՝ Տանօա սատալարընն սաթուն ալընմասընա միւթէալլիգ մուահէտէի թատիգ իթմիշ տիր։

ՍԱՐՐԱՖԻՏԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Էսկ. Ռում տիւն ագչ. գաք.	28—34
» » » էն եիւքսէք	28—39½
» » » էն աշաղը	28—25
Բուսմիլի շըմէն ագչմ գունա	115—⅝
» » էն եիւքսէք	116—¾
» » էն աշաղը	114—

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Բէյժի ագտիոնը Օս. լիր.	
Սիկարէթ Ա.	1—
» Բ.	—65
Թրամվայ	5—90
Ժուբանա	1—60
Օպլիկասիոն Թրամվայ	484—
Ամբրանա	3—57
Գօրբաբասիոն	0,09,
Գոմմէրսիալ	0,09,3
Լօրիսմ	54—
Պանգ Նասիոնալ տը Կրէդ	404—50
Թրանսվասալ	139—50
Բըսթրմ Թանվիլաթը	475—50
Գրէսի Ֆոնսիէ էմիրսիէն	260—
Անատոլը շըմ ագտիոնը	10—22

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ՖԻԾԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ. տան	ղշ. բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆորգը	108—04
Մէթալիք	97—
Իռկիլիզ լիրասը	110—06
Ֆրանսըզ ալթունը	87—24
Բօլ	90—20
Գրէմից ալթունը	51—06
Գարպոն գայմէսի	8—59

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱԻ

ՀՐԱՆՏ Ս. ԽԱՆԶԵԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԳՐ. ՄԻՋԻՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

16ածալ, ԺԶ-240 էջ, բազմաթիւ պատկերներով և 2 քարտէսներով։

—« ԳԻՆ 5 ՂՐՇ. »—

ՆՇԱՆ - ՊԱՊԻԿԵԱՆ նորահաստատ գրատունը գոհ սիրտով կը ծանուցանէ թէ կրցած է ամբողջովին «Նոր ուղղութիւն»ով ու «Նոր մեթոտ»ով Աշխարհագրութիւն մը հրապարակ հանել։

Ամփոփ, բայց ամբողջական տեղեկութիւններ Բնական Աշխարհագրութեան վրայ, Քաղաքական Աշխարհագրութեան անհրաժեշտ ու էական ծանոթութիւնները միայն, առանց սակայն ո՛և է չորութեան սիրելի պիտի ընեն այս գիրքը աշակերտին և ուսուցիչին համար ալ միանգամայն։

Ամէն խնամք տարուած է աշակերտին միշտ ինչոն փնտռել դրդելու։

Մինչդին մեր այս գիրքին համար պատրաստուած «բոլորովին նոր» բազմաթիւ պատկերներ աւելի կը գեղեցնեն ընագրին «ամբողջական» հասկացողութիւնը։

Վստահութեամբ կրնանք ըսել թէ նոյն իսկ շատ հարեւանցի ակնարկ մը, պիտի կրնայ համոզել ընթերցողը, թէ «բացարձակապէս» նոր փորձ մըն է մեր այս աշխատութիւնը։

Հասցէ՝
Գրատուն ՆՇԱՆ-ՊԱՊԻԿԵԱՆ
Կ. Պոլիս, 60, Էսկի-Զապթիէ ճատտէսի.

ՄԻՆԱՍ Գ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ

ԵՒ

ՈՐԴԻ

19, Կ. Պոլիս, Մէհմէդ Բաշա Խան, 19.

Երկար ժամանակէ ի վեր իր յանձնակատարի հանգամանքով ծանօթ Մինաս էֆ. Քէչէճեան, ընկերակցութեամբ որդւոյն Յարութիւն էֆ., երեք տարիէ ի վեր բացած է նաեւ ԿԵՆԱՑ և ՀՐԴԵՀԻ ապահովագրութեան սենեակ մը ալ, բնաբան ընտրելով ունեցած ընկերութեան օրէնքները ամենայն ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԵԱՄԲ և խիստ ՃՇԳՐԻՏՕՐԵՆ բացատրել։ Արդէն ապահովագրական ճիւղին մէջ ըրած յառաջդիմութիւնին գրաւական մըն է ժողովրդին բարձր համարման։

Հարկ չկայ այլ եւս տատամիլ ապահովագրիչի մը ընտրութեան համար։

Դիմեցէ՛ք ամենայն վստահութեամբ

ՔԷՉԷՃԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ՝

ուր պատրաստ կայ միշտ ապահովագրական այն պատուաւոր պաշտօնեան որ իր հեղինակած գրքոյկովն ալ հանրածանօթ է։

Ա՛ԻԹԻՆՕՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԻԶՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ

1828 ՎԷ 1829ՏԱ. ԹԷՍՍԻՍ ԻՏԻԼՄԻԵ

Բարիսէ Բլաս Վանտօմտա, 9 նօմէրօլու տարէի խուսուսի։

ՀԱՐԻՒՐ ՇԻՐԱԿԻՆԻ

Սէրմանէ վէ իսթիհսաթ — 107,000,000 ֆր.
Սէնէնին մագազատը 21,000,000 »
Էօտէնէն զիհան 252,000.000 »
Սիկուրթալը խանէլէրին գէյմէթի 19,000,000 »

1828 L'UNION DE PARIS

ԷՕՄՐ ՇԻՐԱԿԻՆ

Սէրմանէ վէ իսթիհսաթ 153,000,000 ֆր.
1900 մագազատը 17,000,020 »
Էօտէնէն զիհան 120,000,000 »
Սիկուրթալը էօմիւր 260,000,000 »

ՊՈՒՇԻՐԻՆԹ զանէթ միւսահա չէրտիթ իլէ Թիւրքիատա սիկուրթա գայտ իտէր

ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ տախի միւխթէլիֆ սուրէթատ վէ խուսուսի էհվէն ֆիհսաթլա էօմիւր սիկուրթա իտէր։

ՇԻՐԱԿԻՆ ՊԱՆԴԱՍԸ «Պանդ Օթթօման» օլուպ, Սթանպոլ Սամանը տախի Կալաթատա «Պանդ Օթթօման» գարշըսընտա տը։

ԲԱՐԻԶ ՍԷՐԿԻՒ ՈՒԺՈՒՄԻՍԻ

1900

ԱՄԷՐԻԳԱՆԸՆ ԷՆ ՄԷՋՈՒՐ ՏԻՊԻՆ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

ՍԱՏԷ, ՄԷՔԻՆ, ՍԷՐԻ, ՀԱՊԻՏ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

NEW HOME

Մէկզիր Սէրկիի Ուժումիսինէ միւքեաֆիմը, HORS CONCOUR ըէգապէթսիզ գազանմըշ տը։

Էն ուփագ թէֆէրրուաթընա գատար էմնէանրա թէվէֆֆիւգ իտէր։

Թիւրքիա իչին ԷԷկեանէ աճէնթասը ԱՄԷՏԻՕ ՍԱԼՎԱԹՕՐ

Մէրքէզի ֆիրուխթը Սթանպօլտա, Պահճէ Գարաբարնտա, Համիտիյէ ճատտէսի, Ն° 7 Թրամուէյ խաթթը իւզէրինտէ։ ՇԻՒՊԷԼԷՐ՝ Իզմիրտէ, Սիլիվրիտէ, Ակիոն Գարահիսարտա վէ սարրէ։

ՁԷՅԼԱՆ

ՀԱԶԸՐ ԷԼՊԻՍԷ ԻԶՈՒՆ ՊԷՕՅԻՒՔ ՄԱՂԱԶԱ

ԶԱՐԻՖ, ՈՒՃՈՒԶ ՎԷ ՏԱԵԱՆԸԳԼԸ

Սուլթան Համիտնա եէնի աչըլան մէյտանա նազըր, Բինթաշ խանընըն խարիճինտէ, Ն. 2։

ՁԷՅԼԱՆ մաղազասընտա զարիֆ, տաեանըգլը, ալչա վէ հէր մէվսիմին մոտասընա վէ հիւսնը թապաթա մուվաֆֆըգ վէ հէր սինէ վէ վիճուտէ ուլկուն էրքէկ վէ գաստը վէ չօճուգ էլպիսէլերի մէվճուտ պուլունուր։

ՁԷՅԼԱՆ մաղազասընդն միւէսոիսի Ռուբէն Մաղաքեան՝ պիր չօգ սէնէլիք թէճրիւպէլերինտէն, միւշթերիլերինն տախի իսթիֆատ իթմէսինի արզու իտէրէք, հէր պիր լիպա իչուն օլ տէրէճէ ուճուզ վէ գապիլը իչթիրա ֆիսթիլար թազաիր իթմիշ տիր քի, եէրլի վէ էճնէպի հիչ պիր մաղազա քէնտիսի իլէ բէգապէթ էտէմէզ։

Միւհթէրէմ միւշթերիլեր՝ պիր թէշրիֆլէրինէ մէզքիւր հազրգաթը թասդիգ պուեուրաճաղլար տը։

Էմր պույրուլտուղը հալտէ, էօլչիւ իւզէրինէ զանէէթ եազըլըգլը էլպիսէլէր տախի իմալ օլունուր։

ԲԱԶԱՐԼԸՂ ԵՕԳ ՏԸՐ։

ՆԻՒՄԷՐՕՍԸ 2 ՂՐՇ. ՏԸՐ

ԲԱԶԱՐ կիւնլէրի տախի ԱԶԸՂ տը։

ԻԶՄԻՐԻ ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՅԻՑ ՀԱՄԱՐ

ՏՕՔԹՕՐ

ԵԹԷ կ'ուզէք առանց վնասակար նիւթեր պարունակելու ազնիւ սիկառի թղթեր ունենալ, ծխեցէ՛ք Յովսէփ Էլակէօղեանի

ՏՕՔԹՕՐ

անուն բուն իտալական ամենաընտիր սիկառի թղթերը, որոնք եթէ ուրիշներէ ճշդրիտ առաւելութիւն մը ունին, այս է որ իր շահին մէկ մասը յատկացուած է տեղւոյս (Իզմիրի) Ներսէսեան Որբանոցին։ Ամէն Հայ զայն գործածելով, թէ՛ ուղղակի նպաստած կ'ըլլայ գթասիրական հաստատութեան մը և թէ իր պէտքը լրացուցած։

ՓՈՐՁԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

Վաճառատունս կը գտնուի նաեւ ուրիշ սիկառի թղթեր։

ԹԷՑ, ԹԷՑ, ԹԷՑ

Հնդկաստանի և Զինաստանի ամենաընտիր ԹԷՅԵՐԸ բերել տուած եմ։ Զմեռուան այս ցուրտ օրերուն շատ յարմար կուգայ ստամոքսներ տաքցնելու։ Անարատ և մաքուր։

Դիմեցէ՛ք անգամ մը միայն, ուրիշ տոյթ փոյթեռանդն պիտի վազէք ինքնին։

Այս տեսակ գործերու մէջ իմ ունեցած բազմամեայ փորձառութիւնը կը բաւէ երաշխիք մը ըլլալ սիկարի թղթին և թէյին ազնուութեան։

Կը ծախուին՝

ՄԵԾԱՓԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՓԱՆԱԿ ՄԱՄԱՆԱՒՈՐ ՁԵՂՔ

ՄԻԱԿ ԿԵՂՐՈՆԱՏԵՂԻ

Իզմիր, Բէյտարալբլար-Պազը ՅՈՎՍԷՓ ԷԼԱԿԷՕՂԵԱՆԻ

Վաճառատունը։

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

Ս. ԴԱՒԹԵԱՆԻ «ՆՈՐ ԴՈՐՈՅ»ի Զ. և Է. պրակները։

Մամուլի տակ է Հ. պրակը։

ՈՒԷՍԴԸՐՆ

TORONTO WESTERN LONDON 1851

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍԸՅԼԱ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ

1851Տէ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թազմին օլունան զիյանլարընն մէճմուի — ինկ. լիրա 6,000,000
Մէվճուտ ագչէ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ — » » 1,250,000
Քեամիլէն թէէտիյէ օլունմուշ սէրմայէ — » » 410,000

Թուրքիա չիւպէսինին միւտիրի ումումիսի. ԳԱՒՈՒՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Իսթանպօլ, Պահճէ Գաբու, Անանիասի խան, Ն° 20, 21, 22։

Թարլաբաստա իշկիւզար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըլմագտա տը

ԻՄԻԹԱՐ — Շէհրիմիզին էն մասրուֆ Ֆրանսըզ վէ Աման գումանիալարընն սէրմայէսի հասըլաթընա նիսպէթէն 100 % օլուղը հալտէ Ուէսթըրընքի 125 % տիր։ Իչթէ պու հագիգաթ Ուէսթըրն բագիպլէրինէ թէճէվվիւգ իթարիմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տը։

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ

ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ԹՒ Ի ՊՈԼԻՍ Թ-ՄԱԳԱԶԻՆ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ և եւրոպացի վարպետ մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաև թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանց աժանութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալօկը ծրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրօտապա և Կ. Իսճիհեան Որդիք վաճառատունները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻՁ. — ՊՊ. Լաքառիէ Որդի և Ընկ. 28, Ռիւ Շաթօտէօն։
ՊՈՍՊԱՏ. — ՊՊ. Ապքար և Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ. — Պ. Մ. Գալֆաեան.
ԳԱՀԻՐԷ. — Պ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒԿ. — Պ. Պ. Կ. Իսճիհեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ. — Պ. Կէռան Արտիթի.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ. — Պ. Պ. Վ. Ս. Մեծատուրեան։

ԻԶՄԻՐ. — Պ. Յակոբ Մոմճեան։
ՌՈՏՈՍԱԹՕ. — Պ. Յակոբ Բսօլատալ։
ՋՄԻՒՐՆԻԱ. — Պ. Հայտրիխ Վանտինկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ. — Պ. Տիւս Ֆէրնանտէզ.
ԻՄՍԿԻԻՊ. — Պ. Մ. Բաիուանս.
ՊԷՅՐՈՒԹ. — Պ. Ֆրանքէլ Շիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՕՆ. — Պ. Պ. Պետրոսեան Եղբարք։
ՏՐԱՊԻԶՕՆ. — Պ. Արիս Կ. Իսճիհեան. 24—10

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՍԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԹԻՅԱԹ, ԹԷՄԻՆԱԹ ՖԻ. 7500000

1899տա մէրի իւլ իճրա էօմիւր սիկուրթասը պէտէլի ֆրգ. 19,534,276
» » եանկըն » » » 460,267,203
» » » » բրիմի » 1,433,965

Էօմիւր Ի-ՎԷՐԻՆ վէ չօճուգլար իշչուն միւթէտիլ շէրաիթ իլէ սիկուրթա ագատէր

Ե-ԿԷԼԷ- էուրը հէր նէվի պլնա վէ եշեա իւզէրինէ սիկուրթա ագատ իտէր։

Ն-ԷՇԷՄ էուլուրը- էուրը մալ, էվրագը նագտիյէ վէ վաբոր սիկուրթասարը գապուլ իտէր։

Հիսսէտարանա՝ 1896տա 18½%, 1897տէ 18%, 1898տէ 18%, 1899տա 16% թէմէթթիւ թէվզի իթմիշ տիր։

Շիրքէթին Պանքէրլէրի — (Տէրսաատէթտէ Լէօնտրատա), (Սօֆֆատա Գրէտի Լրօնէ. Անկլօ Սաւթրիան Պանգ, Պանդ Նասիոնալ Պիւլկար։

Թարլաբար իշչուն միւստահա վէ միւթէպէր քէֆալէթլի աճէնթլէր արանըլըյոր — Թիւրքիա իշչուն ումումի աճէնթէ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա Մէրքէզպանի սոգագ, Ճէպտիտ խան

Թիւրքիա իշչուն ումումի միւֆէթթիշ. — Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

Միւսամիլէրի՝ օն պիր սէնէ մուգատտէմ, Մէքթէպի Հուգուգը Շահանէէն պա չահատէթնամէ, խուրուճ իթմիշ, վէ զայրէթ ու իսթիգամէթիլէ վէ քէսին հիւնիւ թէվէճճիւհ վէ էմնիյէթինի գազանմը, էրպաղը նամուս վէ լիյագաթատան վէ պիրինճի սընըֆ տաւ վէ վէքիլէրինէն մասրուֆ պիր զաթ տը։

Քէնտիլերի՝ հէր նէվ Շէրի, Հուգուգ, ճէզա վէ Թիճարէթ տավալարընը տէրէօհտ իտէր։

Պիր մէպլաղը մալիմ մուգապիլինէ ալթը այըգ վէ սէնէլիք ալօնէ գայտ վէ գապալ իյլէր։

Տավալարը հագգընտա մէճճանն. մալիմաթ ալմագ իսթէնէնլերէ պէյէտ նը բէյ վէ իթթայը մալիմաթատան գաչնմագ։ Էքսէր տավալարատան բէչին իւէրէթ ալմասդը կիպի, բէք չօգալարընընտա սուլհէն թէավիյէտէ գուսուր էյլէմէզ։ Սապահարը սաաթ 2—6եա վէ ագշամարը տախի 9—11է գատար եազըխանէսինտէ պուլունուր։

Իսարէխանէսի՝ Պապը Ալի ճատաէսինտէ Մուսալ խանընտա 22, 23 վէ 24 նումէրօլը օտալար տը։

بلاد علی کاری

RÉRA

ԵԹԷ ԿԸ ՓԱՓԱՔՒՐԻ՝ առանց վնասակար նիւթեր պարունակելու առողջարար սիկարի թղթեր ունենալ, ծխեցէ՛ք Կ. Պիպէրեանի

ԲԵՐԱ ԵՒ ՊԷՅՕՂԼՈՒ

անուն բուն գաղղիական ընտիր սիկարի թղթերը, որոնք ուրիշներէն առաւելութիւն մ'ալ ունին, գաղղիերէն և տաճկերէն Բերայի գոնտուար քարտէսը պարունակելով։

ՓՈՐՁԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԴՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

Կեդրոնատեղին է. Կ. Պոլիս, Զիմպիւլլի խան, Կարապետ էֆ. Պիպէրեանի վաճառատունը։

Մեծաքանակ գնող յանախորդաց և յանձնակատարներուն ԳՈՀԱՑՈՒԻՑՔ ԶԵՂՔ։

Ուրիշ զանազան սիկարի թղթեր ալ կը գտնուին վաճառատունս։

Կեդծէրէն զգուշացէք։

Գ. ԷՄՄԱՆՈՒԷԼ ՎԷ ՇԻՐԷՔԵԱՆԸ

ՊԷՕՅԻՒՔ ԷԼՊԻՍԷ ՏԷՊՕՋԻԹՍԸ

Սթանպօլտա Սուլթան Համամընտա Թօքալեան խանընտա Ն° 24

Էլպիսէ մաղազալարը միյանընտա էն էակի վէ էն զիեաաէ էմնիյէթլի վէ չէօհրէթլի օլան Թօքալեան խանընտաքի էլպիսէ մաղազասընդն էակի նամ վէ չէօհրէթի վէ իւնլան վէ մէքեանը ասլա թէպտիլ օլունմամըշ օլաուղը կիպի սահիպ վէ մուէսսիսի Գ. Էրմէնեան պիր զաթ տահա ինչիպաթ վէ ինթիզամը իտարէյի իսթիքամատ իլէ միւֆթէխիր տիր։

Թօքալեան խանընտաքի մաղազա միւստահսանէմէրինտէն պազըլարընը օճիվարտա մուխթէլիֆ խիմէր իլէ միւճէտտէէն աչմըշ օլուգլարը էլպիսէ մաղազալարընն՝ Թօքալեան խանընտաքի էլպիսէ մաղազասը իլէ ասլա վէ զաթան իչթիրաք վէ միւնասիպ սիպէթ վէ իրթիպալարը օլմատըընտան, միւշթէրէմ միւշթերիլերիմիզին իզֆալ օլունմասարագ Թօքալեան խանընտաքի էլպիսէ մաղազասընա մուրաճաաթ իթմէլերի թավսիյէ վէ իլան օլունուր։

ՖԻԵԱԹ ՄԱԳԹՈՒ

Տէր և Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

)(120)(

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԼՈՒՍԱՎՈՐԻՉ»Ի

ՔԱՍԻՄ

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

ՎԷՊ ՏՈՀՄԱՑԻՆ ՊԵԱՆԳԷ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ե.

Պոմպայ անունը արձագանգ տուաւ չոգենաւին մէկ ծայրէն միւսը, անճառ խնդութեամբ լեցնելով ուղեւորներուն սիրտն համակ։ Հեռուէն ամպերու մէջէն աղօտ կերպով կը նշմարուէին փարոսները Հնդկական այս մեծ նաւահանգիստին որուն մուտքին չգիտութիւնը այնչափ գոված էին Յովհաննէսի։ Ալ Հնդկական ափունքը հասած էին, տեղացի Հնդիկ մակուկալարներ, սեւամորթ, մերկ ու ազտեղի, աչէն ձախէն կ'երթեւեկէին ծովուն մէջ, ալիգանքը հրաւիրելով իրենց վրայ ուղեւորներուն։

Բլուրներու շարքեր իրարու կը յաջորդէին որոնց ապառաժ, լերկ, անջրդի և անբեր տեսքը նպաստաւոր գաղափար չէր ներշնչեր անծանօթին, հնդկական բարեբերութեան վրայ։ Շոգենաւը հետզհետէ կ'առաջանար և հռչակուած գեղեցկութիւնը դգալի չէր ըլլար, մինակ բլուրներուն ձեւացուցած խորշերը պէսպիսութիւն մը կ'ընծայէին, փարատելու համար աղտուտը անտանելի միօրինակութեան։ Կէսօրէն երկու ժամ ետք չոգենաւը խարիսխ նետեց Պոմպայի նաւահանգիստը ուր պատուիրակութիւն մը՝ Անգլիացի պաշտօնատարներէ ու տեղացիներէ խառն՝ անմիջապէս չոգենաւ փութաց կուսակալը դիմաւորելու փափկանկատ քաղաքավարութեամբ։

Յովհաննէսի համար անգամ մը եւս կը հնչէր վճռական ժամը, հիմա ի՞նչ պիտի ընէր, իբրև անձնական քարտուղար, պէ՞տք էր ընկերանար Սըր Սէմսընի, թէ առանձին ընակարանի մը ճարը նայելու էր աւելի ազատ ու անկաշկանդ ապրելու համար։ Անգլիացիներու նախանձոտ ընթացքն ու պաղ վարմունքն իրեն դէմ, նաւապետին միջադէպը, յուսահատեցուցած էին զինք ընդդրկած նոր ասպարէզին նկատմամբ ուր չէր կարծեր որ յաջողի յարատեւել, թէեւ Սըր Սէմսըն ու ընտանիքը հետզհետէ իրենց համակրանքն կ'աւելցնէին իր նկատմամբ։

Սըր Սէմսըն՝ ամէն կողմէ պաշարուած պատիւով, փառքով ու արտակարգ ընդունելութեամբ, ընտանիքովը մէկտեղ հանդիսաւորապէս մեկնեցաւ չոգենաւէն, բոլորովին մոռնալով գոյութիւնը քարտուղարին որ այս մոռացումը նախատինք նկատելով իրեն, կատաղութենէն ինքզինքը կ'ուտէր չոգեւաւին մէջ, առանց զգալի ընելու սակայն բարկութիւնն ու արտաբերկութիւնը ուրիշ ուղեւորներուն։

Կուսակալին մեկնումէն ետք, չոգենաւակներ ու զանազան ձեւով նաւակներ անմիջապէս խուժեցին չոգենաւին չորս կողմը, անլուր չփոթութիւն, ժխոր, ազմուկ ու իրարանցում յարուցանելով ծովուն մէջ։ Ճամբորդներ՝ չուրած այս ինքնատիպ տեսարանէն, չոգենաւին տախտակորմին կռթնած՝ ապշութեամբ կը դիտէին Հնդիկները որոնք մոլեգնութեամբ չոգենաւն ի վեր կը յարձակէին։ Մէկը թարգման կը պօռար, միւսը ապասաւոր, բեռնակիր, նաւավար, այսպէս ամէնքն ալ անխտիր բոպիկ ու աղտոտ՝ իրենց պատրաստականութիւնը կը յայտնէին ճամբորդներուն ծառայելու։

Առաջարկները ծայր վերջ չունէին, պանդոկ, նաւակ, հիւրանոց, ամէն մէկը ինքզինքը կը գովէր և չատեր կորիւ ընելու կ'ելլէին չոգենաւին մէջ, զզուեցնելով ուղեւորները։ Կամրջակին վրայ տարբեր արարողութիւն ու իրարանցում, բոկոտն պաշտօնեաներ, կարգաւ շարուած հոն, և ոչ մէկուն կը թոյլատրեն դուրս ելլել, առանց մաքսատան գործողութիւններն աւարտելու։

Յովհաննէս տեսնելով որ օրը իրիկուն կ'ըլլայ և դեռ կարելի չէ որ մանուածապատ գործողութիւններն աւարտին, ճեղքելով բազմութիւնը չոգենաւին վրայ դիզուած ամբոխին, Հնդիկ պաշտօնեաներու մեծին մօտեցաւ ու յարգական ոճով։

— Ներեցէք, «ճէնթըլմէն», ըսաւ անգլիերէն, ամենակարեւոր գործի մը առիթով ստիպուած եմ ժամ առաջ դուրս ելլել։

«Ճէնթըլմէն» տիտղոսին համար հոգի կուտան Հնդիկներ, թէև բոկոտն ու ցնցոտիներ հագած ըլլան, ուստի Յովհաննէսի նման անձնաւորութեան մը կողմէ մատուցուած այս շողոմանքն անմիջապէս գգուեց պատուասիրութիւնը պաշտօնեային որ յարգանօք համակրելով, թեթեւ զնուութենէ մը ետք թոյլտուութիւն ըրաւ մեկնելու։

Նաւավարը, սպասաւորը, թարգմանը արդէն ինքնաբերաբար տիրացած էին Յովհաննէսի ուստի, երբ մեկնումի ժամանակը եկաւ, առանց հրամանի սպասելու նաւակ փոխադրեցին բեռներն ու երիտասարդ ուղեւորին թեւը մտնելով զայն ալ նաւակ առաջնորդեցին ուր չորս գիշերադէմ նաւազներ սկսան թիավարել։

Խեղճ տղուն սիրտը կոտրած էր, ծէր էր այն աշխոյժը, եռանդն ու կորովը զոր կզգար, Սըր Սէմսընի ծառայութեան մտած առաջի օրերուն մէջ։ Բնաւ չէր սպասեր այս լքումին, մանաւանդ Պոմպայ հասած օրը որ բացարձակապէս դժգոհութիւն կը նշանակէր պետին կողմէ իրեն ուղղուած։ Ի՞նչ ըրած էր արդեօք որ այս աստիճան տհաճութիւն առիթեր էր պետին, պարապ տեղը կը չարչարէր ուղեղն և հարիւր անգամ կը զզջար Բ. նաւապետին հետ խաղացած «Պօք»ին վրայ որմէ ուրիշ պատճառ չէր գտներ։ Ի՞նչ պիտի ընէր հիմա, այս անծանօթ միջավայրին մէջ, ինչպէս պիտի ապրէր։ Ասոնց ամենուն վրայ մտածելով, բնաւ չէր խոսեր նաւակին մէջ որ կ'առաջնար հնդիկներու չերեփի ձեւ թիակներուն ճղփիւնովը։

Ցամաքին վրայ դիւրակեցիկ հնդիկներու ահագին բազմութիւն մը կ'զբօսնուր դիտելով մուտքը ուղեւորներուն որոնց նաւակները ողողած էին մակերեսը նաւահանգիստին։ Անոնց մէջ ստուար թուով Եւրոպացիներ կերեւային, որոնց մասին բացատրութիւն տալով թարգմանը.

—Փարիսի են անոնք, ըսաւ, որոնք Եւրոպացոց հագուստն ու ձեւերը կը կեղծեն և մեծ թուով կան Հնդկաստանի ամէն կողմը։

Երբ ցամաք ոտք կոխեցՅովհաննէս, չրջապատուած տեսաւ զինք խառնիճաղանճ բազմութենէ մը որուն մեծադոյն մասը զուտ ճերմակ հագուած էր ու տարօրինակ գլխարկ կը կրէր։ Ամենուն ճակատը դրոշմուած էր գուռնաւոր գծերով և այսչափ ամբոխին մէջ չկար մէկը որուն ականջները օղով զարդարուած չըլլային։

(Շարունակելի)